

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ!

TELESFORAS VALIUS

Velykų rytas Lietuvoje (medžio raižinys)

VĖL PAŠTAS VEIKIA

Kai šis mūsų laikraščio numeris pasieks savo skaitytojus, bus tikra, kad pirmasis ir nelegalus dalies JAV federalinių įstaigų tarnautojų streikas, kurio ėmėsi paštininkai (pradžioje laiškanėšiai, vėliau palaipsniui prie jų prisijungę skirstytojai) bus bent laikinai pasibaigęs. Laikinumas slypi derybose, kurios galėjo prasidėti tik tuomet, kada darban grįžo išėję streikuoti, sulaužydami savo priesaiką, nusikalsdami galiojantiems įstatymams, imdamiesi rizikos netekti darbo ir susilaikyti atitinkamos bausmės. Pagal duotus vyriausybės pažadus, abiem pusėms priimtiną sprendimą turi būti pasiektas per penkias dienas nuo derybų pradžios. To nepasiekus, gali kilti ir, be abejo, kiltų visuotinis JAV pašto tarnautojų streikas, lydimas kitų darbo unių pritarimo. Tokios padėties niekas nenori, išskyrus šio dalinio, apėmusio vos trečdali visų laiškanėšių ir dar mažesnę dalį kitų pašto tarnautojų, streiko pradininkus ir kurstytojus. Tikėkime, kad po praėjusios pamokos tokios katastrofinės padėties nebesulauksime.

JAV pašto įstaiga, suprantant ją visos teritorijos mastu, metai iš metų kėlė vyriausybei pagrįsto rūpesčio. Ne vien dabartinė prez. R. M. Nixono administracija, bet ir kelios ankstyvesnės padėty studijavo ir planavo reformas, pagal kurias visa JAV pašto

ALEKSAS LAIKŪNAS

sistema būtų sparčiau moderninama, jos patarNAVIMAI pagerėtų greittumo ir tikslumo atžvilgiais, o tarnautojai būtų geriau ir teisingiau atlyginami. Tik viena nelaimė, kad šios gerosios intencijos metai iš metų vis susidurdavo su pa-prasčiausiomis biurokratinėmis kliūtimis, kurių beveik neįmanoma išvengti milžiniškame ir komplikuotame valstybės aparate.

Dabartinė prez. Nixono administracija su skato pagreitinti pribrendusių pašto reformų sprendimą, tačiau jos rankos buvo iš dalies surištos, nes galutinis sprendimas turėjo būti atliktas Kongreso, o tas daugumą sudarant demokratams, neretai stengėsi tik politikuoti, užuot pirmoje eilėje siekus valstybinio teisingumo ir visų piliečių gerovės. Tiesa, demokratiškieji Kongreso nariai mielai sutiko prez. Nixono patvarkymą, kad aukštesnieji pašto pareigūnai, raktinių įstaigų viršininkai, būtų skiriami pagal savo kvalifikaciją, tačiau ne pagal valdanciąją politinei partijai priklausymą. Tačiau jų neitlikino dar prez. Johnsono laikais pagamintas dokumentinis filmas "Jeigu paštas sustotų".

Prie viso to prisidėjo ir dabartinės vyriausybės pastangos valstybės išlaidų karpymu kovoti prieš infliaciją: kitiems valstybės tarnau-

tojams pakėlus atlyginimą 10%, Senatas ir Atstovų Rūmai paštininkų atžvilgiu delsė ir nesutarė, kiek jiems pakelti -- 4% ar 5.4% ir pagaliau nuo kada.

Šitokios būklės akivaizdoje išsėko pašto tarnautojų unių vadų kantribė ir jie, vesdami derybas su vyriausybe, pagrasino streiku, nors pagal valstybės tarnautojų įsipareigojimą duodant konstitucijai priesaiką jie neturi teisės streikuoti. Čia pat reikia pastebėti, jog pašto tarnautojų atlyginimai, lyginant su kitų tarnautojų atlyginimais, nėra ir nebuvo labai aukšti. Jų nepakėlimas ir buvo svarbiausia kibirkštis įžiebusi nelegalų streiką New York'e, kur pragyvenimo minimumas yra pats brangiausias, tuo tarpu pagal dabartinę sistemą newyorkiški laiškanėšys gauna tiek pat kiek, ir sakysim, toks pat laiškanėšys mažame Minnesotos bažnytkaimy. Pašto tarnautojai kompensuojami kitu būdu: darbas pastovus, užtikrintas visam gyvenimui, draudimai, pensija, nenutrauktas atlyginimas ligos atveju ir p.

Prisiminus tai, tenka sutikti su JAV laiškanėšių unijos prezidento James H. Rademacherio pareiškimu, jog paštininkų streiką žymia dalimi pakurstė ir į unijos padalinius išbėgę radikalų nenuoramų elementas. Esą, daug nereikia, pakanką vieno apskaus agitatoriaus, kad vietos minia sukurstytų. Būdinga, kad New Yor-

Istorinis kovo 19 d. Vakarų Vokietijos kancelerio Willy Brandto susitikimas su Rytų Vokietijos ministru pirmininku Willi Stoph Erfurto mieste, Rytų Vokietijoje, nedavė jokių apčiuopiamų rezultatų, jei neskaityti sutarimo vėl susitikti Kasselyje, Vakarų Vokietijoje, gegužės 21 dieną. To faktiniai ir reikėjo laukti, nes abi pusės tiems pasikal-

ke pradėtas streikas tuoju atsiliepė San Francisco. Mat, per pirmąjį pašta eina visi laškai JAV kariams į Europą, per antrąjį į Vietnamą ir Tolimuosius Rytus. New Yorką suparaližavus visiškai, San Francisco paštas vis dėl to galėjo apie pusę korespondencijos (10,000 tonų kasdien) išsiųsti užjūrin.

Aukščiausia įtampa buvo pasiekta praėjusį savaitgalį, kada prie kovo 18 d. pradėjusių New Yorko laiškanėšių vienas po kito prisijungė eilė kitų miestų. Sekmadienį, po keturių dienų, buvo streikuojama jau 14-je valstijų. Gana uždaryti pagrindinių miestų pašto įstaigas, kad mažesnės vietovės ar priemiesčiai savaime nebeteiktų reikšmės, nesulaukdami pašto iš centrinių. Taip ir įvyko. Ir čia Clevelandas buvo vienas iš pirmųjų didelesnių vietovių, kur buvo nutarta streikuoti.

Pašto tarnautojai yra susiorganizavę į septynias unijas, kurių vadai visą laiką palaikė ryšius su vyriausybe atstovais Washingtono. Po sutarimo su darbo ministru praėjusį penktadienį jie ėmė raginti savo narius grįžti darban. Greitosiomis sukviestoje spaudos konferencijoje Baltuosiuose Rūmuose praėjusį šeštadienį toki pat raginimą baigti streiką pareiškė ir prez. R. Nixonas.

Tuo tarpu streikas plėtėsi. Televizija, radijas ir laikraščiai, paremdami teisėtus paštininkų reikalavimus ir kartu ragindami streiką baigti, kad galėtų prasidėti derybos, netiesioginiai prisidėjo prie pakurstymo, kad ir tolimesnės vietovės pasektų mitguojančių newyorkiškių pavyzdžiu. O tie, užuot šaltai padėti svarstę ir savo vadų pakluse, šūkavo rėkavo ir neretai pakeltais kumščiais grūdomi reikalavo atlyginimą pakelti 39%. (Dabartinis atlyginimas, kaip žinoma, yra 6.176 dol. metams pradžioje, o po 21 m. gali pakilti iki 8,442 dol.).

Lemiamoji diena turėjo būti pirmadienis, ka-

BRANDTO - STOPHO DERYBŲ PRADŽIA

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

bėjimams ir pasitarimams ėjo priešingų sumetimų vedamos.

Ko siekė Vakarų Vokietija? Vienintelį iki šiol platesnį jos tikslų apibūdinimą gali rasti ministerio tarpusavio vokiečių santykiams Egon Franke pareiškimė Bonnos seime. Jis ten aiškino, kad Brandto vyriausybė siekianti: "visų pirma susitarimų, kurie milijonams vokiečių palengvintų gyvenimą, įskaitant ir Vakarų bei Rytų Berlyno gyventojus. Ant ra... palengvinimų giminių, draugų ir kaimynų susitikimams... Trečia -- nekludomų šeimos santykių... Ketvirta -- atvirų santykių ir kontaktų tarp jaunimo... Penkta -- nevaržomų santykių ir rungtynių sportininkams. Šešta... paskatinti laisvam santykiavimui ir nuomonių pasikeitimui tarp kultūrinių institucijų ir draugijų. Septinta... geresnio pašto ir telefono patarnavimo ir aštunta ... geresnio, daugiau normalaus susisie-kimo".

Kaip matome, pageidavimai, galime sakyti, labai kuklūs ir visai normalūs tarpvalstybiniuose santykiuose. Tačiau Rytų Vokietija nėra 'normali' valstybė, bet sovietų prievarta pastatyta. Jei būtų laisvi rinkimai, Rytų Vokietija milžiniška balsų dauguma pasisakytų už susijungimą su Vakarų Vokietija. Tai geriausiai dar kartą įrodė spontaniškos draugiskumo demonstracijos Erfurte ne Stophui, bet Brandtui!

Iš tos būklės išplaukė ir Rytų Vokietijos valdovų pageidavimai. Jie yra tokie. Visų pirma jie reikalauja visiškai savo valstybės suverenumo pripažinimo. Kartu Vakarų Vokietija turėtų atsisakyti visų savo pretenzijų į Vakarų Berlyną, kuris turėtų būti savarankiškas politinis vienetas. Tas sąlygas išpildžius, Vakarų ir Rytų Vokietija, kaip visai atskiros valstybės galėtų prašyti įsileisti jas į JT. Be to, Rytų Vokietija dar turi piniginių pretenzijų, būtent, ji reikalauja, kad Vakarų Vokietija atiduotų jai proporcingą dalį reparacijų, kurias Rytų Vokietija sumokėjo sovietams. Ji taip pat turėtų atsilyginti už 3 milijonų vokiečių darbininkų ir profesionalų pabėgimą į Vakarų Vokietiją, kas Rytų Vokietijai buvo labai nuostolinga. Žodžiu, Rytų Vokietijos pretenzijos į Vakarų Vokietiją sukasi apie 120 milijonų markių ar 30 milijonų dolerių!

Dėl viso to sunku tikėtis greito ir pilno susitarimo, nebent... Maskva pakeistų savo nuomo-

nę. Už tat, Brandtas tikisi tam tikrų rezultatų ne tiek iš savo tiesioginių susitikimų su Stophu kiek savo įgaliojiniu Bahro pasitarimų su Gromyko.

Iki šiol tie du kalbėjosi 30 valandų ir po kiek vieno pasikalbėjimo Bahrui buvo duodamos vis geresnės patalpos viešbutyje. Tačiau tie pasikalbėjimai kol kas dar nebuvo derybos, bet tik pasikeitimas mintimis. Per paskutinį pasikalbėjimą Bahr parodė Gromykui Spiegelio karikatūrą, kuri vaizduoja gerokai pasenusį Bahrą, atskridusį iš Maskvos... 1990 metais. Reporteriai jį klausia: "Ar jūs vis keičiatės mintimis ar jau pradėjot derėtis?"

Gromyko juokdamasis pareiškė, kad gal tiek ilgai nereikės laukti. Mat, sovietai turi ūkinį problemų, kurias vokiečiai galėtų padėti lengviau išspręsti, žinoma, kreditan. Sovietai, pavyzdžiui, galėtų padėti vokiečiams suvalgyti milžiniškas sviesto atsargas (Butterberg). Be to, jiems labai reikalingos vokiečių mašinos, jie šią vasarą laukia net ir vokiečių turistų. Teoretškai galvojanč, galimybų būtų daug, tačiau praktika moko kitaip. Gana teisingai situaciją atvaizdavo Die Zeit laikraščio karikatūra. Brandtas į Rytus patraukė su milžinišku iliuzijų maišu ant pečių. Ir su kiekvienu žingsniu toliau į Rytus tas maišas vis lengvėja.

Kas nauja Pasaulyje

• KREMLIUS paneigė gandus, kad kompartijos politbiure atsirado nesutarimas tarp narių ir keli politbiuro nariai būtų išsiuntinėję kitiems savo draugams laiškus, kaltindami gen. sekretorių Brežnevą. Taip pat paneigė žinią, kad Rusija ketinanti pulti komunistinę Kiniją. Ši žinia buvo paskleista ryšium su sovietų kariuomenės koncentravimu Kinijos pasienyje.

• NASA, kaip praneša vienas vokiečių žurnalas, šiuo metu treniruoja 12 amerikiečių moterų erdvės keliuonėms. Artimoje ateityje, sakoma, viena moteris busianti išlaipinta mėnulyje.

• MADRIDAS atnaujino su Washingtonu derybas dėl naudojimosi bazėmis Ispanijoje. Derybos nuo pereinamųjų metų vasaros buvo užkliuvusios, amerikiečiams pareiškus, kad turint tarp kontinentinės raketos nebėra reikalo išlaikyti brangiai kainuojančias bazes Ispanijoje. Bet dabar bazėse gyvenimas vėl padidėjo, į Saragose bazę, kuri buvo beveik uždaryta, atvyko 600 amerikiečių lakūnų. Motyvas: bazės bus naudojamos lakūnų apmokymui. Bet tikroji priežastis yra ta, kad po revoliucijos Libijoje ir ten uždarius amerikiečių bazes, Ispanija pasilieka vienintelę atramą Viduržemio jūros varuaro.

laiškai Dirvai

DĖL CLEVELANDE Ruošto VASARIO 16 MINĖJIMO

Dirvos š.m. 18-6 n-ry (ištrauka iš Naujienų 1970 vasario 26 d. Nr. 48) J. Daugėla, aprašydamas Clevelando lietuvių Vasario 16 minėjimą, priekaištauja ALT-o skyriaus valdybai, esą minėjimas buvęs blankus, be žymesnių amerikiečių. Jam taip pat nepatiksusi ir dr. A. Razmos iš Chicago paskaita.

Iš tikrųjų J. Daugėlos dejavimai -- tai tik jo asmeniškai nieku nepagrįsti išpučiai. Minėjimas buvo gausus, jame atsilankė daug lietuvių ir amerikiečių. Tarp jo paminėtų asmenų, deja, vieni jau suseno ir nebeaktyvūs, o kiti mūsų minėjimams netinka. Štai vienas (sen. S. Young) remia bolševikuojančią pusę, kitas (kongresmanas Charles Vanik) ne tik ne pasirašė rezoliucijos kelti bylą Sov. Sąjungai Jungtinėse Tautose, bet balsavo ir prieš pačią rezoliuciją, ir t.t. O šių metų minėjime turėjome Clevelando miesto tarybos pirmininką, Ohio valstybės seimo atstovą, ir kt., kurie ne tik nuširdžiai mus pasveikino mūsų šventės proga, bet parodė ir didelį pavergtųjų tautų supratimą. Tai žymūs vietiniai amerikiečiai, jauni žmonės, kurie ateity gali iškilti ir į federalinės valdžios viršūnes.

J. Daugėlai buvę koku klausytis sen. Saxby linkėjimų, kuriuos perdavė jo politinės įstaigos spec. asistentas lietuvis. Tai rodo jo nepykantą lietuviui, turinčiam amerikiečių administracijoje reikšmingą vietą. Reikėtų ne piktintis, bet džiaugtis.

Taip, dr. A. Razmos paskaita nebuvo pagal lietuvišką partijų liniją. Ji nepatiko J. Daugėlai, bet jai pritarė daugumas klausytojų, nes dr. A. Razma parodė lietuviškų reikalų supratimą ir kalbėjo kultūringai. Jis nieko nesmerkė, jo mintys buvo konstruktyvios, žvelgiančios į ateitį. Tinka Vasario 16 šventės proga pagyventi apie efektyvesnes lietuviško mūsų darbo formas, geriau atitinkančias kintančio gyvenimo sąlygas. J. Daugėlos konservatyvumas rodo, kad jis nekuria, bet tokiais aprašymais tik griauia.

Priekaištai, kad minėjimo dalyviai nebuvo raginami aukoti, irgi neatiitinka tikrovės: prie įėjimo visiems buvo įteikti aukų vokai, kuriuos vėliau salėje surinko valdybos nariai. Žmonės aukėjo.

Kazys Žiedonis
ALT Clevelando
Sk. Pirmininkas

Nežinau kodėl p. J. Daugėla taip pikta aprašė mano pasakytą kalbą Clevelande Vasario šešioliktos minėjimo proga. Tas jo aprašymas, neturintis jokio ryšio su mano kalbos mintimis buvo patalpintas

Naujienose š.m. vasario 26 numeryje, o Dirva persispausdino ištrauką š.m. kovo 6 d.

Mano kalbos metu klausytojai, atrodo, buvę patenkinti mano mintimis, nes buvau kelis kartus pertrauktas plojimais...

Gerai atsimenu, kai prieš 10 metų iškėliau Lietuvių Fondo idėją, taip pat, kaip kritikai norėjo man ir kitiems to LF iniciatoriams užkirsti kelią to fondo misijai. Mes neišsigandom, mus liet. visuomenė rėmė ir šiandien galime visi džiaugtis LF vaisiais. Taigi, nebijokime sveikų pasiūlymų ir naujų kelių lietuviškame veikime. Eikime su laiku ir dabartine gyva visuomene, nepasitenkime prieš 25 metus sukurtais veikimo metodais, tada mus visuomenė ir jaunimas remis ir mūsų darbai sušilauks puikiu vaisiu. Aš bijaus, kad p. J. Daugėla ir panašūs savo galvosena yra atitrūkę nuo dabartinės gyvosios lietuviškos visuomenės ir jo pasiūlymai nesusilauks atgarsio.

Ta pačia proga norėčiau pareikšti pasiaiškinimą senajai lietuvių ateivių kartai. Aš savo kalbos pradžioje aiškiai pabrėžiau, kad dėl laiko stokos senosios lietuvių kartos neliesiu ir kad tai būtų nauja tema. Kaikuriu po to spaudoje interpretavo priešingai. Girdi, aš ignoravęs anąją kartą ir tyčia nepaminėjęs jų didžiųjų praeities darbų. Iš tikrųjų yra priešingai, aš labai dažnai savo straipsniuose senąją kartą laikau pavyzdžiu mums visiems. Laiko apribojimas neleidžia kiekvienoje kalboje ar straipsnyje iškelti visus svarbius klausimus -- reikia juos nagrinėti pavieniui -- tokį metodą ir buvau pasirinkęs Clevelande.

Dr. A. Razma
Chicago

LEISKITE IR MUMS PASIGIRTI

Mes, kanadiečiai lietuviai, su džiaugsmu perskaitėme Dirvos (kovo 6 d. laido) pirmą puslapį, kad Amerikoje gyvenąs mūsų kaimo, produktus ir itin talentingas rašytojas, Jurgis Gliuda, yra įtrauktas Amerikiečių literatūrinės enciklopedijos. Esą, jo pavardė ir kūrybinis aprašas (traukti iš šių dienomis pasirodžiusių stambų (1280 psl.) amerikiečių literatūrinės enciklopedijos tomo -- CONTEMPORARY AUTHORS. Šis leidinys -- tai esąs bio-bibliografinis vadovas, iš kurio galima sužinoti viską apie amerikiečius rašytojus ir jų veikalus.

Po idėtos rašytojo fotografijos ir ilgesnio paaiškinimo apie minimą veiklą, tenai dar randama šitokia pabrėžianti pastaba:

"JURGIS GLIUDA, vienintelis iš pabaltiečių rašytojų, įtrauktas į šį monumentalų veikalą, pristatomas ne tik su savo anglų kalbon versta romais, bet ir lietuviškais, kurie net išvardinti LIETUVIŲ kalba. Duoti jo biografiniai duomenys. Išvardinti amerikiečių leidiniai, iš kurių gautos žinios J. Gliados pomėgiai: kelionė ir skaitymas".

Pagaliau, užbaigai dar šitokią pastabą: esą, kada tokiam leidinyje greta pasaulinių vardų įtrauktas lietuvis rašytojas, tai nėra tik asmeniškai jo laimėjimas, bet ir lietuvių literatūros laimėjimas, neperkamasis už didžiulius pinigus lietuvių kultūros garsinimas pasaulyje.

Taip -- tai taip. Ir tas viskas tiesa! Šitokių reikšminių džiaugiasi amerikiečiai lietuviai, džiaugiamės ir mes -- kanadiečiai. Bet kad būtų pakliuvęs tik vienas - vienintelis lietuvis rašytojas į tą amerikiečių literatūros enciklopediją -- tai netiesa. Mes, kanadiečiai lietuviai, ir šiame atveju, kaip daugelyje kitų (pirmiau susiorganizuojam į KLB, etc.), pralenkėm jus, amerikiečius lietuvius. Tame pačiame leidinyje -- Contemporary Authors mūsų šalis (gyvenąs Kanadoje) rašytojas Vytautas Tamulaitis jau buvo aprašytas prieš trejetą metų, 19-20 dvigubam numeryje tos amerikiečių literatūros enciklopedijos. Tenai apie Vyt. Tamulaitį taip pat buvo biografinės žinios, jo šeimos sudėtis, išsimokslinimas, jo darbas, rašytojyba ir -- plius prie to -- jo mėgiamiausias "hobby" ir t.t. Tenai buvo nurodyta, kad rašytojas Vytautas Tamulaitis -- esąs rašytojas ir vertėjas, už savo kūrinius gavęs premijas: Raud. Kryžiaus 1935 m. už geriausią vaikams kūrinių "Skrudėlytės Greitutės nuotykių", o taip pat už trumpus beliteratūrinis kūrinius buvęs apdovanojtas "Lietuvių Žodžio" (Vak. Vokietijoje) 1948 m. ir Draugo (Chicagoje) 1954 m. premijomis.

Vasario 16 gimnazijos choras vadovaujamas muziko K. Motgabis

Jo kūrinių esą skirti daugiausia vaikams: "Skrudėlytės Greitutės nuotykių", išleisti Vyties (Lietuvoje) 1935 m. (vertimas į anglų kalbą "Nimblefoot the Ant: Her adventures", išl. Maryland 1965 m.). Toliau: Kiškėlio užrašai", Vyties leidinys 1935 m., "Pavasaris ateina", Sakalo leidinys 1937 m., "Vytuko užrašai" Sakalo išleista 1937 m., "Naktis ant Nemuno" -- irgi 1937 m. Sakalo leidinys, "Vieną kartą" (Sakalas 1942 m.), "Sugrįžimas" -- Patrijos (V. Vokietijoje) 1948 m., "Žiogo muzikanto nuotykių" -- dvi dalys, išleistos Immaculata Press JAV-bėse 1961 m.

Taip pat Vytautas Tamulaitis esąs vertinys iš prancūzų ir vokiečių kalbų bendrininkas (dviejų knygų), išleistų Lietuvoje 1937 ir 1938 m. Be to, buvęs karinių žurnalo redaktoriumi Lietuvoje 1938-40 m. ir redaktoriaus pavaduotoju jaunimo žurnalo "Žiburėlio" redakcijoje 1940-44 m.

Dabar gi rašas ("work in progress") pasakojimą iš bičiulyvenimo (A story on the life of the bees), V. Tamulaitis kalbą vokiškai, rusiškai, angliškai (ir, savime aišku, lietuviškai). Ypačingai domisi (jo "hobby") valais.

Tad tokios buvo žinios apie

mūsų (kanadiečių lietuvių) rašytoją V. Tamulaitį amerikiečių literatūros enciklopedijoje "Contemporary Authors".

Mes, Toronto kolonijos lietuviai, didžiuojamės juo, kaip jū -- amerikiečiai "savuoju Gliuda"...

Pr. Alšėnas
Toronto

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Advertisement created by The Griswold-Eshleman Company as a public service.

THIS IS A MUSICAL TOUCH

The Cleveland Orchestra is in trouble. Loud, unavoidable, cymbal-clashing financial trouble. This year our operating deficit has risen to \$1,000,000. And despite our endowment fund, excellent ticket sales, a vigorous drive for business support and other fund-raising activities, we have not been able to make up the deficit. This is why, for the first time in our history, we're asking you and everyone in Northeast Ohio for help. We're asking you to show your pride in the Orchestra. We're asking you to join

with others in securing the future of the Orchestra. Every dollar will help. Every \$5. Every \$10. For those who can contribute \$10 or more, we're offering a special note of appreciation. A new album of classical and pop favorites recorded by The Cleveland Orchestra. Help keep the Orchestra sound. Contribute now. In any amount. All contributions are tax deductible. Send your check with the coupon on this page. Or use the envelopes you'll find at Orchestra displays in retail stores and banks throughout the city.

Make checks payable to:
The Cleveland Orchestra
Box 2000, Cleveland, Ohio 44106

Enclosed is my check for \$ _____

Name _____

Street _____

City _____

State _____ Zip _____

You say it with money,
we'll say it with music.

KEEP THE ORCHESTRA
SOUND.

Contribute to The Cleveland Orchestra and Blossom Music Center Now.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSIKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI ĮREIKŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.JUOZAS STROLIA kompozitorius
ir mokytojas

Prof. Juozas Žilevičius

ŽVILGSNIAI
KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

VELYKINIS ALELIUJA

Kristaus prisikėlimo šventė Velykos yra didžioji krikščioniškojo pasaulio šventė. Ji rodo, kaip idealai iškovoja pergalę, kaip nugalima neteisybė ir pati mirtis. Bažnyčių varpų gaudimas Šv. Velykų rytą skelbia žmonijai, kas mirė už kitus, už idealus už žmonijos ir tautų laisvę, tas yra nemirtingas, nes jo mirtis yra kitų prisikėlimo Aleliuja!

Ir tai patvirtino pats Kristus savo mirtimi Golgotos Kalne ir prisikėlimu Velykų rytą. Ši žmogaus dvasinio atgimimo ir pavasarėjantios gamtos atbudimo šventė mūsų Tėvynėje, ypač nepriklausomo gyvenimo metu, buvo itin džiaugsmingai švenčiama. Tūkstančiai lietuvių iš naujųjų sodybų, miestų ir miestelių žygiuodavo bažnytinėje prisikėlimo procesijoje ir savo giedojimu įsijungdavo į varpų gaudimo giesmę. Prisikėlimo šventei.

Tačiau šiandieninis Velykų varpų gaudimas dar nepraneša Prisikėlimo džiaugsmo mūsų tėvynėje. Bet ar gali šiuo metu Lietuva džiaugtis? "Po jungu tiro no letenos, tik žvėrys klykauja linksmai" -- sako dainius. Šių metų Velykų varpų gaudimas pasieks tūkstančius lietuvių plačiame pasaulyje budinčius ir kovojančius dėl Lietuvos išlaisvinimo. Bet tūkstančių tas balsas jau niekada nepasieks, nes jie yra žuvę Tėvynės laisvės kovose arba kritę Sibiro tremties kelyje.

Mes gi likusieji svyruojame, kaip gluosniai prie kelio svetimose padagėse ir mūsų lūpos vietoje linksmo Prisikėlimo himno tyliai kalba "... Kūrėjau, be Tavo valios nenukrenta nuo rožės žiedlapio ramos lašelis, kodėl mūsų Tautos vergijos kančia nepavirs ta laisvės pavasario upeliu?"

Broliai lietuviai, nepalūžkime pesimizmo sukurių užgauti! Drauge su pavasario atbudimo švente dar su didesniu vieningumu, ištverme ir pasišventimu siekime Lietuvos laisvės prisikėlimo šventės.

Drausiai ženkime, tęsdami mūsų jau žuvusių laisvės kovose brolių ir sesių įsipareigojimus, skatindami gyvenančių rusiško bolševizmo vergovėje tikėjimą ir viltį į šviesesnę tautos ateitį. Ženkime, jausdami, kad mūsų tauta yra gyva čia Amerikoje, Australijoje ir ten prie Nemuno ir Šešupės, gyva

kiekvienoje žemės pėdoje, aplaistytoje žuvusių Tautos karžygių kovos krauju, gyva rytmetinėje vyturėlio giesmėje!

Ženkime tenai, kur pavasario upelių vanduo maišosi su mūsų likusių motinų ašaromis, kur pirmieji pavasario dainai, kildamiesi ant supiltų partizanų kapų, skamba Prisikėlimo varpų aidul! "Nesulaukė jie tekančio ryto, bet sulauks Lietuva, Ji -- mūsų Tėvynė..."

J. V. Sūduvas

NAUJOJI
VILTIS
KULTŪROS IR
POLITIKOS
ŽURNALAS

Tautinės srovės veikėjai išeivijoje seniai jautė, kad mums labai reikalingas rimtas periodinis leidinys arba kultūrinis ir politinis klausimus nagrinėjęs žurnalas. Kovo 7 ir 8 d. Chicagoje vykusiuose pasitarimuose buvo sudaryta galimybė toki žurnalą leisti, tuo tarpu gal nereguliariai, kartą ar du per metus ir bus stengiamasi pirmą numerį žurnalo Naujoji Viltis išleisti jau šią vasarą. Žurnalą leis Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga ir LST Korp! Neo-Lithuania.

Redaguos redakcinę kolegiją: dr. Jonas Balys, Antanas Diržys ir Aleksas Laikūnas.

Leidėjų tarybą sudaro: pirm. dr. Leonas Kriaučiūnas, Teodoras Blinstrubas, Bronius Kasakaitis, inž. Vaclovas Mažeika ir Algis Modestavičius.

Leidėjų vardai pasako, kokia bus žurnalo kryptis. Ją galima aptarti dviem žodžiais: lietuviška, tautinė. Bus tęsiama pirmųjų viltininkų, A. Smetonos ir J. Tumovaižganto, skelbtos idėjos, kurios ir šiandien

Per paskutinius kelis metus mirtis negailėtingai praretino Klaipėdos konservatorijoje studijavusius muzikos mokslus, kurie vėliau "išėjė į žmones" sėkmingai veikė. Jų tarpe minėtini: M. Budriūnas, St. Sodeika, J. Strolia ir J. Bertulis. Visi jie buvo šaunūs išprusinti muzikai, nepailstamai dirbę savo specialybėse. Apie visus išvardytuosius daugiau ar mažiau esu rašęs ir visi jie užsipelnė garbingos vietos Lietuvių Enciklopedijoje, bet ši syki kiek prisiminsiu prieš metus mirusį kompozitorių, mokytoją, rašytoją Juozą Strolią.

Velionis buvo apdovanojamas gabumais, kurie jam gyvenime gelbėjo ir jais sumaniai sugebėdavo pasinaudoti: darbštumas, kruopštumas, kantrumas, laki fantazija kūryboje ir šmaikštus humoras...

Prisimenu jį Klaipėdos konservatorijoje rimtai viską kas buvo dėstoma išsąmoninant, reikalui esant nesidrovėdavo ir plačiau kalamųjų dalykų pasiteirauti ir reikšti savo nuomonę ypatingai harmonijos, choro vedybos ar kitose pamokose. Malonu buvo su juo padiskutuoti, pasikalbėti.

Kai J. Strolia pradėjo darbuotis Mokytojų Seminarijoje ir bendrai vidurinėse mokyklose, greita su mokytojavimu pra-

mūsų Tautai yra lygiai vertingos, brangios ir prasmingos. Žinoma, laikai keičiasi ir teks prisitaikinti esamai padėčiai. Tačiau leidėjai nemano plaukti pasroviui ir būti vėjo lankstomos nendrės. Pagrindinė idėja -- mūsų Tautos laisvė ir siekimas Nepriklausomybės -- liekanepajudinami. Jokių kompromisų šiuo atžvilgiu nebus daroma ir jokioms iliuzijoms nesileis suvedžiojami.

Žurnale bus ne tik politinių studijų ir straipsnių, bet taip pat dailiosios literatūros ir kritikos, bus svarstomi meno klausimai, liuanistinių tyrinėjimų ir lietuviškos mokyklos problemos, nebus aplenkiami ir religija, nes ir ji yra neatiskiriama nuo žmogiškos kultūros ir be to dar dažnai susipainioja su kasdiene politika.

Redakcijos adresas: 1105 Chiswell Lane, Silver Spring, Md. 20901.

dėjo reikštis plačiau ir kaip kompozitorius, pirmoje eilėje taikindamas mokinių chorams ir tada tos dainos sklido po visą Lietuvą, netpasiekė JAV ir čia X. Strumskio leidykla išleido keletą jo harmonizuotų liaudies dainų. Tremties metais atsidadęs Vokietijoje, skelbtame Amer. Liet. Vargonininkų konkurse laimėjo I-mą premiją. Tada man teko susipažinti su J. Strolia originalia plataus masto chorine kūryba ir pamačiau jo darbas rimtas, gražiai ir skoningai be priekaištų parašytas.

Tremtyje įvairūs ansambliai vis plačiau pradėjo jo chorinę kūrybą naudoti, o kai atvyko į JAV dar plačiau. Buvo įtraukiamos į Dainų Švenčių repertuarus. Šalia dainų nemažai parašė ir giesmių didesnėje apimtyje koncertiniams atlikimams net su choru ir solistais ir visapajėgesnį choralį pas programon įtraukia.

Kūryba savo išraiška išpūdinga, pažindamas rimtai teoriją su priemonių modernių harmoninių slinkčių, visada sudarė nemažai naujumo ir ji buvo klausoma su malonumu ir nuotaika.

Harmonizuodamas liaudies dainas ir jas išvystydamas į platesnes lytis, daug naujovumo įnešė gabiai iškeldamas teksto turinio ryškesnes vietas, todėl kaip choristų taip ir klausytojų yra mėgiama.

J. Strolia gerai suprato savo kūrybos vertę ir jos nebruko niekam, net ir prašantiems nelabai buvo "dosnus". Žinoma, jei tie šimtai kūrinių būtų atspausdinti, J. Strolia kūryba būtų labai ir labai paplitusi. Ypač dabartinio metu kada chorai liko visiškai apleisti, jais nebesirūpinama, todėl ir chorinė literatūra skursta. Juk jei Stepas Sodeika su "Dainavos" ansambliu nebūtų Juliaus Siniaus kūrybos iš rankraščių įtraukęs į savo programas ir plokšteles, tos kūrybos nebūtume girdėję. Jei ir J. Strolia kūryba gulės kur nors rankraščiuose, ir nebus panašiai padaryta kaip padarė St. Sodeika, mes J. Strolia kūrybos nepažinsime. O tuo tarpu mūsų pareiga yra savuosius kūrėjus stengtis gerbti ir jų kūrybą įdomintis. Ypatinai paskutiniiais metais, kai choralis ir chorine literatūra nebesirūpinama,

Nemažai Lietuvių Mu-

zikologijos Archyvas gauna prašymų iš viso laisvojo pasaulio atsiųsti minėtų ar kitų autorių kūrinių, bet Liet. Muz. Archyvas neturėdamas visų rankraščių arba ir turėdamas, dėl lėšų stokos negali jokių fotostatinių darbų atlikti, taip ir lieka kūrinių gulėti lentynose. Reikia manyti, kad aukštai vertindami savo tėvelį likę sūnūs bandys palikimą išspausdinti.

Taip pat yra nemažai harmonizuotų ir liaudies dainų solo balsui su fortepijonu. Taip pat ir originalios kūrybos, kai kas yra plokštelėse įvairių solistų įdainuotų. Tos rūšies kūryba ypatingai yra pageidaujama. J. Strolia labai vykusiai ir įdomiai palydą melodijai sukurdamas. Bendrai J. Strolia yra palikęs nemažiau 300 įvairių kūrinių.

Kaipo mokytojas buvo pažangus ir parašė labai reikalingų vidurinei mokyklai rankvedėlių, kurie taip pat rimtai ir mokoviškai parašyti: "Muzikos teorija", "Solfedžio" išleistos Lietuvoje, šiandien jau virtusios retenybe. Kai klausė Klaipėdos konservatorijoje muzikos istorijos paskaitas didžiumoje jas užrašė ir papildęs išleido "Trumpą muzikos istoriją", turėjusią didelį psisekimą, ji buvo tos rūšies pirmoji knyga lietuvių kalba. Mi nėti leidiniai įrodo jo sugebėjimą rašyti rimtus dalykus savo darbo sėkmingam atlikimui.

Kaip J. Strolia, taip ir kiti jo suolo kolegos gilinęsi kompozicijoje yra žinomi mūsų kompozitoriai k.t.: J. Kačinskas, J. Bertulis, St. Sodeika, A. Mikulskis, M. Budriūnas ir Lietuvoje likę J. Švedas, M. Buivydas, D. Andrulis, A. Ilčiukas ir eilė kitų.

Šio trumpo straipsnio rėmuose neįmanoma plačiau apžvelgti, kad ir vieną kurį nors jo dirbtą darbą, bet ir tai matyti kaip plačiai J. Strolia veikė ir kiek jis buvo kūrybingas. Kol dar nevēlu būtinai reikėtų išleisti Strolia monografiją. Tokių leidinių mes neturime ir negalime nieko jaunimui parodyti, tą reikalą gerai suprato Lietuvos muzikologai ir jie stengiasi ko ne apie kiekvieną muzikos veikėją progai pasitaikius ilgesnę ar trumpesnę biografiją parašyti ir ją mokyklose platinti, kad jaunimas susipažintų ir

"Girtų balsavimas" skelbė vieno dienraščio antraštės; "Žmonės matė dvigubai", kitas rašė. O iš tikrųjų matė mažiau siai trigubai.

Mažame Korsikos miestelyje Corte iš 4,303 registruotų balsuotojų miestelio tarybos rinkimuose buvo suškaitčiuota 9,647 balsai.

Tai buvo staigmena, net ir Korsikoje, kur balsavimo urnos vadinamos "boites a surprises" (staigmenų urnos), ir įvairios rinkimų išdaigos virto sena įprasta tradicija.

Praeitose savaitės rinkimai įvyko, pavyzdžiui, nes Nicos teismas minėdamas "balsavimo nereguliarumus", panaikino 1967 metų rinkimų rezultatus. Visa bėda, kad 1967 metų rinkimai buvo reikalingi nes tas pats teismas buvo lygiai skeptiškas ir 1965 metų rinkimų rezultatams.

Corte paskutiniame epizode, vienas iš dviejų balsavimo punktų buvo kontroliuojamas socialistų vadovaujamos koalicijos -- antras, gaulistų. Ir, žinoma, kiekviena grupė išmetė lauk opozicijos stebėtojus.

Likę laisvai ir ramybėje "skaičiuoti" balsus, gaulistai kažkaip pasitenkino tik su 4,260 balsais -- 43 mažiau visų registruotų balsuotojų skaičiaus.

Opozicija nesitenkino tokia rizika; socialistų koalicija "gavo" 4,965 balsus, 662 daugiau negu registruotų balsuotojų.

Tikri laimėtojai? Niekas tikrai nežinos kol Nicos teismas vėl neperžiūrės davinius ... ir aišku, pareikalaus naujų rinkimų.

žinotų apie savuosius muzikos veikėjus.

Esu tikras jog trijų sūnų TRIO ANSAMBLIS padarys viską kas bus galima, o visuomenė ne-
liks kurdia.

REZI
STEN
CIJA

ROMANAS

R. SPALIS

Gaunama Dirvoje ir pasplatintojus. Kaina \$6.00

— SAVE AT

Mutual Federal
Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

6%
PER ANNUMON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITYPaid and
Compounded
Quarterly5%
PER ANNUMREGULAR
PASSBOOK
ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

AKIMIRKOS APIE REZISTENCIJĄ (7) BRONYS RAILA

"APIE SAVE SUNKIAUSIA"...

Spėčiau, kad Romualdas Spalis, kaip žmogus, per mažai pažįstamas savo skaitytojams. O jis priklauso idomiai ir, kaip rašytojui, gana dėkingai generacijai. Gimęs 1915 metais, - taigi vaikystės ir jaunystės metais brendęs išimtinai nepriklausomoje Lietuvoje, mātės ir pažinęs jos augimą ir formavimąsi. Buvo auksinio amžiaus -- dvidešimt penkerių metų vyras, - kai jo generacija, kaip ji pati ir visą lietuvių tautą ištiko 1940 metų tragedija, vėliau kartojusis, aštrėjusi ir nesibaigianti. Jis yra geras to viso laikotarpio liudininkas, išgyvenęs aušras, dienovidžius ir saulėleidžius, galintis daryti palyginimus, įvykius ir dramas seikėti ilgesnio laiko perspektyvoje.

Mūsų dialoge mėginau įd daugiau paklausinėti, prašiau įvairių pasisakymų ne tik apie jo veikalus, bet ir "apie save".

- Kalbėti apie save sunkiausia, - pareiškė Romualdas. Ir tai man buvo sunku suprasti, nes daugumas rašytojų mėgsta kalbėti apie save, karais ir neklausiami. Bet tai, tur būt, įgimtas jo kuklumas, nes juk jis, pagal giminę būdamas Giedraitis, štai prisidengė labai kuklios prasmės ne kokio kviečio, ažuolo, erelio ar grūdo, o Spalio slapyvardžiu.

Man atrodo, kad kalbėti apie save lengviausia. Čia tu gali sakyti viską, ką tik nori, čia tu nevaržomas liudininkas ir sprendėjas: gali dėstyti nuogą ir karčią tiesą, ką išgyvenai, arba girtis, meluoti, keltis į puikybę, suvaidinti grafą arba nesuprastą ir tamsios minios dar neįvertintą genijų. Turim juk tokių, ir jie net idomesni už kitus. Rašytojai kuria fikcijas, tad ir jų autobiografijompušėtinai dera fikcijos. Pavyzdžiui, Antanas Venclova savo jaunystės atsiminimų knygosė: kaip prisipyręs vaizduoja savo kilmę iš vargšų ir kad buržujų nuolat buvęs persekiojamas! Aš gi gerai žinau jo jaunystę, kartu gyvenom. Tai prisilaužantis melas, iš kurio dabar juokiasi net jaunoji Lietuvos komunistų kartą...

- Aštuntoje gimnazijos klasėje būdamas, galėjau laisvai naudotis keturiom kalbom ir naudojausi ta privilegija nesivaržydamas. Veik visi pasaulinės literatūros klasikai man buvo žinomi jau gimnazijos suole, - prisiminė Romualdas savo gimnazistiškus Kauno aušros laikus. - Bet kadangi ne mažiau mėgau išvykas, keliones ir buvau geras tinginys, tai skriausdavau mokslą, ir mokytojai buvo apleidę prastos nuomonės apie mane. Atkūta tik Vytauto D. universitete, kur daug padėjo ankstyvesnis apsiskaitymas, ir gana lengvai laikiau literatūros egzaminus. Išlausęs kursą, tikėjau tuoj išlaikyti ir valstybinius. Bet okupacija sumaišė reikalus, užtęsė, apgadinę rezultata, ir tik vėliau baigiau studijas jau Vilniaus universitete.

- O kokių turėjot gyvų draugų, kurių simbolišką likimo istoriją vaizduojat savo generacijos romanuose?

- Su draugais man sekėsi, nors gyvieji draugai ne tie patys, kaip romanuose. Mano draugai buvo savotiški ir idomūs tipai. Keturi buvę gimnazistai turėjom sudarę savo slaptą ketveriukę, kurios vienas iš tikslų buvo susirinkti kartą per metus ir rašyti mūsų draugų istoriją. Deja, vienas iš tos grupės pokštelėjo kulka sau į kaktą. Kitas rizikavo gyvybe slapta nešiodamas žydams maitą į getą. Bet vokiečiai sušaudė tą žydų šeimą ir drauge vieną jo artimą draugą, labai malonų jaunuolį, - po ko jis staiga virto komunistu. Jis turėjo savo dramą, buvo pasmerktųjų kalėjime, ir tik dėka motinos aukso išliko gyvas. Apie tai jis prisipažino, vėliau atvykęs pas mane į Zarasus. Susitikę labai šiltai pasikalbėjom, atsisveikinom didžiai nuliūdę. Jis liko Lietuvoje, padėjo mano

motinai, kol ji buvo gyva, gražūs ir nuoširdūs jo laišškai... Tam pačiam kambaryje Zarasuose lankydavosi ir kitas draugas, tik ne iš ketveriukės, - šaunus vyras, karininkas, vokiečių geležinio kryžiaus kavaličius. Trečias ketveriukės narys taip pat pasiliko Lietuvoje, bet jo istorijos dabar negaliu skelbti.

Beje, paklausiau toliau Spalį: girdėjau vieną iš priekaištinių keičiausių komentarų apie jūsų "Rezistenciją". Esą, kadangi jūs neolituanas, tai tame romane studentą neolituaną atvaizdavo labai gražiai ir heroiskai, o studentą ateitininką nekažin kaip, ne iš pačios šviesiausios pusės. Tad kokios iš tikrųjų būtų jūsų politinės ar pasaulėžiūrinės simpatijos?

Į tokį netaktišką klausimą Spalis atsakė netiesiogiai:

- Į neolituanus mane įstatė ne kas kitas, bet pirmaisiai mano profesorius V. Mykolaitis-Putinas... Anksčiau aš girdėdavau ir atidžiai klausydavau, kas buvo Kauno publikoje kalbama apie Smetoną ir jo šeimą - ir, žinoma, kaip ir daugelis, tom paskalom tikėjau. Tačiau kartą Putinas uždavė seminare parašyti referatą apie prieškarinius Lietuvos laikraščius, aplamai apie tą spaudą ir jos bendradarbių idėjas. Kuo ilgiau varčiau tų laikraščių kompleksus ir skaičiau straipsnius jų tarpe ir A. Smetonos, tuo labiau pradėjau jaustis kaltas ir klydęs. Pasidariau didelis Smetonos gerbėjas ir ištįjau į neolituanus, ir kai korporacijoje atsirado gausus voldemarininkų sparnas, neperšokau į jį. Studentu būdamas, priklausiau keliom draugijom, srovinėm ir nesrovinėm. Ir šiandien jaučiu, kad tai buvo ypač naudinga man besimokant, gyvenimą stebint ir norint rašyti.

- Ta proga dar norėčiau prisiminti kitą stiprią ir idomią asmenybę - prof. Balį Sruogą, į kurio vedamą teatro seminarą tada verždavosi patekti daugelis studentų. Seminare tuo laiku skaičiumi dominavo varpininkai, nereikšmingą grupę sudarė ateitininkai, ir tik aš vienas buvau neolituanas. Bet kai steigėsi Teatro Draugija, pasiūnabzdėję varpininkai pirmininku išrinko mane. Man buvo aišku, kad už mane balsuodami jie norėjo turėti darbo arklių, o žinojau, kad to darbo daug nebus: surengti vieną balių per metus, kurio pelną skirti įsisteigusiai teatro studijai. Taigi pirmininko pareigos buvo menkos, bet nauda didelė. Kai kiti seminaro dalyviai prakaitavo teatro studijoje, aš kone kiekvieną vakarą sėdėdavau Valstybės Teatro spektakliuose, nes seminaras gaudavo uždėkų kontramarkes. Tie teatro spektakliuose praleisti vakarai mane ligi šiandien šildo ir nuteikia maloniausiais atsiminimais...

Prieš mane guli dar du Spalio dialoginio laiško puslapiai, kur jis atsako į klausimus apie tai, kiek jam "skauda" ligšiolinių jo veikalo kritika ir kaip jis aplamai žiūri į savo kritikus. Kodėl į literatūros kritikus jis žiūri nepalankiai, jau kartą apie tai Dirvoje esu rašęs. Lygiai ir dabar Spalis man pateikė pradžiai keletą faktų, kaip jo knygų kritikai klydę, painiojęsi ar tvirtinę aiškias nesąmones (pvz. vienas katalikiškas žurnalas tvirtinęs, kad jo romanų personažas studentas ateitininkas Noreiša niekad negalėjęs kalbėti apie tam tikras ateitininkų suvažiavimų rezoliucijas, kai tuo tarpu rašytojas jas kone pažodžiui nukopijavo iš 1939 metų "Ateities" žurnalo...)

Deja, Spalis išakmiai prašė tų atsakymų puslapių viešai neminėti, nieko neskelbti. Jo motyvai gana rimti: esą, žmogus gali daug ką užmiršti ir atleisti, bet niekas neužmirš ir neatleis tam, kuris parodydys ir įrodys jo kvailumą.

LIETUVIS GARSINA AFRIKOS NEGRUS RAŠYTOJUS

JURGIS GLIAUDA

Kartais sutinkame neįtikimus kurjuzus viešame intelektualiniame gyvenime. Tai 28 dabartiniai Afrikos rašytojai pristatomi Amerikos auditorijai puikius ir autoritetingos antologijos formoje lietuvių rašytojo vedamos leidyklos. Tai byloja, gal būt apie leidyklos šakotumą; gal būt, apie leidyklos atsiliepimą į rinkos paklausą; gal būt ir apie tai, kad jaučiama lietuviškosios medžiagos stoka.

Manylard Books leidykla, iš tikrųjų gi, nėra skirta išimtinai pristatyti tik lietuvių veikalus. Pats leidyklos pavadinimas ir nusakymas rodo, kad leidykla užsiėmusi pristatyti amerikinei auditorijai atradimus ir literatūriniai pasauliui nežinomą terra incognita kraštą.

Šios leidyklos impozantiškame tome pasirodė 28 Afrikos rašytojai, African Writing Today, kurie čia atstovauja novelei ir poezijai. Etiopija, Ghana, Kenija, Nigerija, Sierra Leone, Uganda ir Zambija -- tai kraštai kurie netik literatūriškai, bet ir geografiniai nelengvai nusakomi be žvilgsnio į naujai keistomis ir tiesiomis inoringų ribų linijomis supiaustytą Afrikos kontinentą.

Šį rinkinį parėmė žurnalas The Literary Review. Redagavo ir įvadu parašė didelis lietuvių rašytojų draugas prof. Charles Angoff ir dr. John Povey. Daug šio rinkinio dalykų jau buvo patalpinti The Literary Review puslapiuose. Ir visa tai nesunku moderniam Afrikos rašytojui. Nepalyginamai lengviau, kaip kad Amerikoje gyvenančiam lietuviui. Rinkinys atskleidžia mums neįtikėtiną dalyką: dabartiniai Afrikos rašytojai... rašo angliškai. Rodos dar vakar sakė a.a. B. Babrauskas: lietuvių rašytoją, kuris rašys angliškai aš nurašysiu iš lietuvių literatūros. Čia mes matome faktą, kad įmanoma savo krašte rašyti kalba, kuri turi atramą tik kolonialinėje istorijoje. Nelyginant Afrika dabar, jau turinti pasiskyrę kraštų suvereninių valdymosi skonių, neturi pakankamai išlavintos, virš grubių dialektų pakilusios savo kalbų kultūros. Nelyginant aki vaizdus tie senieji Lietuvos laikai, kada net Lietuvos Statutas buvo parašytas ne sava kalba. O ką jau bekalbėti apie erudicinę, literatūrinę kultūrą. Afrikos rašytojai rašo svetima savo krašto žmonėms kalba. Aišku, jie neturi ir tos minimalinės įtakos, kurią turi rašytojas, susijęs savo kalba su savo kraštu. Ir kokios didžiulės buvo mūsų Poškos, Stanevyčios, Strazdo ir

kt. pionierių pastangos savo kalba rašyti ir ją tobulinti. Daukantas nesisistebėjo, kad sava kalba galima naudoti mokslui. Jis ėmė kalbą kaip savaime patogų tam reikalui įnagį. Gal būt yra ir Afrikos rašytojų, kurie rašo savo kalba. Tik tuo jie galėtų atbaigti įtikinimą, kad afriktis rašytojas pilnutiniai atbaigia afrikinės kultūros pilnybę.

Tai yra puikus parodomasis Afrikos rašytojų anglų kalba leidinys. Savo temų mozaika, dėstymo veržlumu, kolorito spalvingumu ir žmonių pakankamos egzotikos (didmiesčio skaitytojui), pagaliau savo gyvenimiška filosofija -- leidinys sudaro tam tikrą vienetą, kurį rūpestingai ir perdėm atyduš redaktoriai taip intriguojančiai pasiūlė skaitytojui. Jeigu taip būtų galima išsistarti: antologijos redaktorius turi turėti architektoniškai išlavintą juslę. Taip ir čia -- kontinento atstovavimui turi būti stilus. Redaktoriai tai puikiai pajuto. Ir sekmingai atsiekl. Savo laiku mūsų kalboje Povilas Gaučys davė lotynų Amerikos novelių antologiją. Iki dabar tai yra pavyzdys tos architektoniškos juslės, labai retos mums, kada ima me redaguoti kurią nors antologiją.

Šiame leidinyje sujungta vienon darnon novelės (stories), eilės ir viena ilgesnė noveletta. Tie kūrinių savo gyvenimo samprata visiškai skirtingi nuo Amerikos negrų rašytojų. Afrikos rašytojai turi savo gyvenimo filosofiją, kuri, aš pasakyčiau, tikrai sužavi mus, lietuvius, savo panteistine galia, savo švelniū humoru, savo atlaidumu klaidai ir savo (dabar nusmerktu didmiesčiuose) pasitikėjimu saulėtąja būties puse. Daug kur galima jį net mūsų krėviškojo Skerdžiaus nuotaikas. Tai yra tas nesudarytas, neliestas civilizacinio surogato tikras ir natūralus žmogaus grožis, koks bebūtų tas žmogus ir po kokia paralele jis begyventų. Tad šia prasme Afrikos rašytojas išperka tą keistą mums išskini, rašydamas anglų kalba, nes tai teikia progą kosmpolitiniam skaitytojui sueti sąlytin su žmogaus būtimi nežinomame kontinente.

Dvi studijos, palydinčios šį leidinį atskleidžia skaitytojui vidinę literatūriniai - formalinę rinkinio raštų prigimtį. Pirmoji -- prof. Ch. Angoff įvadas sugauna subtilų afriktis rašytojo suvokimą ontologinių temų. Antroji -- dr. J. Povey -- nušviečia mums literatūrinį raštų standartą, kuris mažai besiskiria nuo pasaulio

je nusistovėjusių beletistikos standartų.

Sarkastiška pastebėti, kad tie mados rūbai, kurie mums, ypač mūsų poezijoje priimami su atvira širdimi, kaip modernumo egzotika, dėvimi ir džiunglių apaugusiose Afrikos vietovėse. Kalbant grynai apie eilavimo formą, tas madingas flirtas su eilučių srautu be taškų ir didžiųjų raidžių, su vieno žodžio eilute, su pasibroliaivimu su pačiu Dievu, su pointelistiniu vaizdo traktavimu -- viskas tai puikiai išnaudota afriktis poeto. Vienažodė eilutė, tokia marmuriniai trapi D'Annunzio posme, prakalbėjusi iš žurnalo Black Orpheus puslapių, vėl skamba šiame rinkinyje Samson O.O. Amali (Nigeria), R. N. Egudu (Nigeria), Boevi Zankli (Nigeria) poemose. Šiuo atveju -- formalizmas ir lakoniškumas -- Afrikos poetas žengia koją kojon su savo amerikiniiais ir europiniais pusbroliais.

Kad ir kaip geri būtų Afrikos rašytojo kūrybinio veido pristatymai studijos formoj, viskas tai liktų be atgarsio skaitytojo emocijai; tai būtų tik puiki pažinimo medžiaga; tik šaltinis žinoti vardus ir temas. Tik pats kūrinys pasiekia tą intimausią sferą, kur, skaitytojas ir kūrėjas susitinka, ir arba rašytojas priimamas, arba atmetamas. Bet tai yra esminis, nieko nepakeičiamas kūrėjo pristatymas. Todėl vertimas kūrinių, ne kūrinių studija, sudaro esminį tautos literatūros pristatymą. Todėl ir šio rinkinio redaktoriai visad tenkinosi nurodymu į pristatomo rašytojo kūrinių, kaip į sprendimo arbitra.

Šis subtilus kūrėjo ir skaitytojo suvedimo procesas nevisai aiškus mūsų žmonėms, stovintiems arti mūsų literatūros propagandos kita-taučiui. Kad ir kaip be išsami būtų studija, ji niekad nepakeis autentiško rašytojo kūrinių, pristatomo vertimo forma. Net gi sveikiau mums, kada į mūsų rašytojo veikalo reaguoją kitatautis kritikas. Tai prailečia mūsų literatūros dimensijas.

Kada, išvertę savuosius, skaitome amerikiečių balsus apie Baroną, Vaičiulaitį, Vaitkų, Krėvę, Šeinių, Andriekų, Zbarską, Danguolę Seale, mes nė iš tolo negalime pasakyti, kad pakaktų čia mūsų žmogaus parašyto tomelio, išskaičiuojant šių rašytojų kūrybines dorybes. Todėl tas paviršutiniškas požiūris į dilemą: arba autentiško kūrinių vertimas, arba tik kūrinių aptarimas, turėtų būti (Nukelta į 6 psl.)

Aplamai rašytojam gal būtų geriau su kritikais per daug nesibylinėti. Nebūna iš to naudos. Kuo kritikas rašytojo darbui šaltesnis ir nepalankesnis, tuo daugiau rašytojui jis atrodo kvailis ir šėtoniškos

prigimties. Ir kuo smarkiau rašytojas atsisąudo, tuo kritikas eina pikty. O galutinai teisias laikas ir būsimų kartų skaitytojais. Taip kol kas nevykusiai tebėra sutvarkytas mūsų pasaulis.

KŪRYBA IR MOKSLAS

PRISIMINIMŲ FRAGMENTAI

(Kazys Musteikis
Prisiminimų frag-
mentai, 126 pus. iš-
leido Nidos knygų
klubas)

[žangos žodyje auto-
rius pažymi, kad jis jau-
čia lyg ir pareigą para-
šyti savo išpūdžius apie
paskutiniųjų metų Ne-
priklusomos Lietuvos
gyvenimo įvykius, nes
jam teko tuos įvykius ste-
bėti iš arčiau.

Toks pasiryžimas di-
džiai pagrįstas, nes, tik
nušvietę tuos įvykius iš
visų galimų kampų, tiek
mes, tuo labiau ateities
kartos, istorija galės gi-
liau išvelgti, pažinti taip
svarbų ir lemtingą Lie-
tuvai laikotarpį.

Nes, kad ir tuos pa-
čius įvykius stebėda-
mas, kiekvienas šviečia
juos kitaip. Tai pareina
nuo liudininko atminties,
pastabumo, sugyvenimo
su viena ar kita trupe
ir, kartais, nuo subjekty-
vaus egoistinio motyvo.

Fragmentų autorius
mažai tepasako apie sa-
vo praeitį. Tiek, kad bai-
gė Briuselyje karo aka-
demiją. Taigi nori pa-
brėžti, kad jis esąs tik
liudininkas, bet ne didin-
gas istorinių įvykių lė-
mėjas. Kitur atidengia ir
savo būdą: "su žmonė-
mis buvau nedrąsus, ne-
mėgau viešumos, buvo
vargas prisiegti meda-
lį ar ordeną". Tačiau
aukšta padėtis paprastai
keičia žmogų ir Mustei-
kis toliau rašo: "Ilgai-
niui apsipratau, dariau-
si drąsesnis ir su nuo-
laidomis šykštesnis".
(Ši sakinių taiko savo san-
tykiuose su gen. Rašti-
kiu).

Skaitytojas, versda-
mas fragmentų pusla-
pius, pastebi, kad auto-
rius ne tik kuklus, bet ir
atsargus, nelinkęs įzara-
tą, jis vertina savo gerą
ir pastovią Karo Mokyk-
los viršininko vietą, ne-
linkęs mainyti jos į gal-
laikiną Krašto Apsaugos
ministerio postą. Taigi
žmogus apvaldęs savo
ambiciją, be to, puikus
diplomatas, mokąs gra-
žiai sugyventi su savo
viršininkais: skiriamas
į aukštesnį postą už Raš-
tikį, pirma pasitarė su
pastaruoju; vėliau ir
Merkiui pasiūlė savo mi-
nisteriją, kai tas tapo
ministeris pirmininkas.
Debesims besikaupiant
ties Lietuvos padange,
dažnai prasikiša Mustei-
kio sveika, nuosekli nuo-
monė tiek vokiečiams
spaudžiant dėl Vilniaus
tiek kitais atvejais, ta-
čiau jo tikras charak-
teris blikstelėjo pasku-
tinio posėdžio metu.

Paprastai mažos ir di-
delės asmenybės išryš-
kėja tik tikros krizės
metu. Šaltas galvojima-
mas, greita orientacija,
veiksmas charakterin-
gas tai antrajai grupei.
Musteikis buvo vieninte-
lis iš kariškių, kuris
ragino priešintis ru-

M. MATEIKA

sams. Vienintelis gene-
rolas, kuris žinojo ku-
riam tikslui yra krašto
karinės jėgos... Tokio
asmens liudijimas apie
įvykius ir jo žmones, ku-
rie vienaip ar kitaip ne-
sė atsakomybę, yra pač
įdomus ir svarus.

Prezidentui A. Smeto-
nai skiriama nemažai
vietos. Anot autoriaus,
jis geras, atidus, papras-
tas ir protingas. Visa
eilė įvykių patvirtina tai.
Kaip valstybės galva
prezidentas greit susi-
gaudydavo tiek vidaus,
tiek užsienio reikaluose
ir, nors manevrams
nebuvo vietos, jis, atro-
do, nepadarė klaidos, ku-
ri apsunkintų padėtį ar
pagreitintų nelaimę.
Priešingai, jei jo visi
sumanymai būtų įvykdy-
ti, dabar būtų mės ge-
resnėje padėtyje, negu
esame.

1940 gegužės pradžio-
je, prezidentui pirmi-
ninkaujant, Valstybės Gy-
nimo Tarybos posėdyje
buvo nutarta: rusams
Lietuvą puolant -- gink-
lu priešintis. Presiden-
tui ir vyriausybei pasi-
traukti į Vokietiją.

Sveikas prezidento su-
manymas buvo paskirti
diplomatų vyresnįjį ir
jam paskirti 15 milio-
nų litų, kitiems diplo-
matams po du milio-
nus. Anot Musteikio,
Lietuvos bankas nesku-
bėjo ir pavėlavo, o kaip
gaila!

Paskutiniojo posėdžio
metu prezidentas irgi ne
palūžo, bet ragino prie-
šintis. Pats pasitraukė
ir savo parašų neprisi-
dėjo prie valstybės lai-
dojimo.

Jei ieškoti klaidų, tai
gen. Vitkausko paskyri-
mas kariuomenės vadu
neturi pateisinimo. Ste-
bėtinai tas trumpare-
giškumas. Gi ir Prezi-
dentas ir krašto apsau-
gos ministras (autorius)
kuris rėmė šį paskyri-
mą, žinojo, kad Vitkaus-
ko brolis 1919 metais už
bolševikinę veiklą buvo
sušaudytas. Mirtino pa-
vojaus metu Vitkaus-
kas galėjo pasinaudoti ta
brolio tragedija ir per-
šokti į kitą puę, taip ir
įvyko.

Grėta prezidento minė-
tinas Urbšys, kuriam te-
ko sunki, nedėkinga rolė.
Vyras buvo kietas ir jis
garbingai atliko savo pa-
reigą. Priešingai jam
Bizauskas. Mokąs patai-
kauti, mokąs suktis tarp
savųjų, bet silpnas dery-
bose su rusais Maskvoje.
Jei tai dar galima pa-
teisinti drąsos stoka, tai
jo elgesys paskutiniojo
posėdžio metu toks vai-
kiškai naivus, kad tik ste-
bėtis tenka.

Merkys pradžioje gra-
žiai pasireiškęs, nelai-
mės metu suglebo, jo
protas atsiskė veikti,
pajėgė tik klausyti ir
riedėti į bedugnę. Tuo
tarpu šv. ministras Jo-

kantas, valst. kontr. Ša-
kenis parodė daugiau
drąsos ir sveikos nuovo-
kos. Jie paliko tikrai
gražų paminklą ateities
kartoms.

Tuo tarpu generolų rei-
kalas kelia ir kels eilę
klausimų.

Pradėkime nuo gene-
rolo Kubiliūno. Anot au-
toriaus, Kubiliūnas labai
gerbė Prezidentą. Buvo
patenkintas režimu ir jis
tik norėjo vyriausybės,
kurioje nebūtų Giedrai-
čio bei Rusteikos! Net su-
kasi galva. Dėl tokios
menkos priežasties im-
tis tokio nedrausmingo
žygio! Tačiau jei jau vy-
riausio štabo viršinin-
kas, arba dar tada vadi-
namas kariuomenės va-
das, imasi tokio žygio --
tas žygis privalo pavykti,
kitaiptenka suabejoti
tokio žmogaus organiza-
ciniais gabumais. Dar
blogiau kai šių prisimi-
nimų autorius mėgina
teisinti jį, girdi, kariuo-
menės daliniai buvo iš-
vesti į gatvę be uždavi-
nio ką nors nuverst, su-
imti ar užimti, bet tik
atkreipti dėmesį! Na,
Dieve pasigailėk tokios
prielaidos...

Daug daugiau vietos
skiriama gen. Raštikiui.
Gaila, kad autorius miš-
lėmis kalba dėl jo pa-
skyrimo. Mes galime
spėti, galime žinoti, bet
toji knygutė istorijai ra-
šoma taigi žinomi fak-
tai turėtų būti pasakyti.
Mažos silpnybės nejuo-
dina, bet blizginimas
kenkia, meta šešėlį į pa-
čių faktų nuoširdumą.

Gen. Raštikis visad
tvarkingai apsirengęs
iki žemausio medalio ar
ordino ženkluko. Anta-
kius suraukęs, nekalbus,
pasipūtęs. Pradžioje jis
nerodęs didelių ambici-
jų, bet jo Rubikonas bu-
vo išvyka į Lenkiją. Po
jos, anot autoriaus, Raš-
tikis darėsi ktoniškes-
nis. Rydz-Smigly mitas
Lenkijoje apsėdo ir mū-
sų generolą. Jis jau pra-
dėjo tvarkyti ir kištis į
valstybės reikalus. Anot
jo: kariuomenės vadas
ministrų tarybos posė-
džiuose dalyvauja spren-
džiamu balsu. Prasidėjo
ir kiti nesklandumai. Pa-
galiau atsistatydinimas,
vėliau reikalavimas, kad
būtų pakviestas atgal į
pareigas, kaip nepamai-
nomas pareigūnas; vė-
liau politinis diktatas ir

(Nukelta į 6 psl.)

Lietuvos Vyčių ir Dainavos ansamblio jungtinis choras, diriguojamas muz. Petro Armono ir solistas Jonas Vaznelis kompozitoriaus Juozo Strolis kūrinių koncerte Chicagoje. V. Noreikos nuotrauka

GIESMIŲ GIESMĖJ TU AMŽIAIS GYVAS BŪSI

Jurgis Janušaitis

Kūrėjas, išeidamas
amžinybėn, palieka sa-
vąją kūrybą, kad ja gerė-
tųsi po jo į šį pasaulį
ateinantieji. Tokiais kū-
rėjais gėrisi žmogus ir
tautos.

Prieš metus netekome
ir mes savojo kūrėjo -
kompozitoriaus Juozo
Strolis. Jis amžinybėn
išeidamas mums paliko
didelį liaudies dainų, re-
liginių kūrinių, giesmių
palikimą, kuriuo mūsų
muzikai, dainos mylėto-
jai ilgus metus naudosis,
jais džiugindami, guos-
dami lietuvi, bet kuria-
me pasaulio krašte begy-
venanti.

Išskirtinai prasmin-

Per amžius plauks, skambės lyg upės sraunios,
Lietuvio lūpomis Tava sukurtoji gaida...
Giesmių giesmėj Tu amžiais gyvas būsi,
Kol bus gyva didvyrių Lietuva!

Šis paskutinis eilė-
raščio posmas kūrėjui iš-
sako ir mums, koki ver-
tingą palikimą yra pali-
kęs a.a. komp. J. Stro-
lia.

Koncertu metu intar-
puose akt. A. Dikinis
stabilėdavo ties kom-
pozitoriaus J. Strolis
stambesniais gyvenimo
ir kūrybos bruožais, iš-
sakydamas jo siekimus,
tėvynės ilgesį, meilę tė-
vyni ir lietuvių liaudies
dainai bei giesmei.

Išskirtinai kultūrin-
gas vakaras - koncertas
kūrėjui, be ilgų ir var-
ginančių kalbų. Trumpos
gyvenimo apybrėžos,
gražiai perteiktos, at-
stojo ilgas kalbas. Už ką
rengėjus tenka nuošir-
džiai pasveikinti ir pa-
girti.

Pirmoje koncerto da-
lyje Lietuvos Vyčių cho-

gą, kultūringą ir marga-
spalvį a.a. kompozito-
riaus Juozo Strolis kū-
rinių koncertą chagie-
čiai turėjome progos iš-
girsti š.m. kovo mėn. 8
d. Jaunimo Centre. Šiuo
koncertu buvo pagerb-
tas šis taurus lietuvis
kūrėjas ir prisiminta jo
mirties metinė.

Koncertas pradėtas
Ados Karvelytės- Du-
bauskienės, buv. kompo-
zitoriaus mokinės, a.a.
kompozitoriui Juozui
Stroliai dedikuotu eilė-
raščiu, kurį su giliu iš-
jautimu padeklavo pro-
gramos vedėjas aktorius
A. Dikinis.

ras, diriguojamas Faus-
to Strolis, padainavo
liaudies motyvais tris
daines: Linelius roviau,
Anksti rytą ir Šienapiū-
tės dainą.

Nuotaikingai skamba
sol. Prudencijos Bičkienės
ir solistės Romos
Mastienės duetas, padai-
navęs Anoj pusėj Nemu-
no ir su choru Vai ir
prijėjo -- liaudies dai-
nas.

Solistas Valentinas
Lioventas, akompanuo-
jant F. Stroliai, padaina-
vo Bėrieji žirgeliai --
liaudies dainą, ilgesys
-- žodžiai B. Brazdžio-
nio ir Praeina eros --
žodžiai J. Mikuckio.

Po to sol. Prudencija
Bičkienė dainuoja Toli-
mas kaimas -- žodžiai
B. Brazdžio-
nio ir Pa-
sakėlė -- žodžiai V.
Prosciūnaitės.

Pirmoji koncerto da-
lis baigiama "Aidučių"
pasirodymu. Jos tokios
puikios ir nuoširdžios
ir gerai pasiruošusios
padainuoja Užaugau ber-
želis, O kai aš ajau --
liaudies daina, Tykus bu-
vo vakarėlis -- žodžiai
P. Rimkevičiaus, Trys
seselės žlugta skalbė
-- liaudies daina ir Na-
mo. "Aidutes" vis daž-
niau ir dažniau išgirsta-
me Chicagos scenoje.
Šis gražus jaunų daini-
ninkių būrelis vis stiprė-
ja ir į mūsų kultūrinį gy-
venimą įneša naujumo,
savaip interpretuoda-
mos dainas. Joms vado-
vauja nepavargstanti
muz. A. Stephens. Lie-
tuvos Vyčių choras yra
išvaręs gilią vagą ir jį
buvo malonu sutikti ir
šiame gražiame koncer-
te nuoširdžiai besireiš-
kiantį.

Antrą koncerto dalį
pradėjo velionio sūnus
Herkulis Strolia, smui-
ku ypatingai gerai atlik-
damas Sceną prie šuli-
nio -- romansą ir Sou-
venir de Lithuanie. Abu
kūriniai liaudies moty-
vais, pažįstamos vi-
sioms melodijos. Klau-
sytojai buvo smuiko už-
burti ir Herkulis Strolia
buvo palydėtas audrin-
gais plojimais.

Solistė Roma Mastie-
nė nuotaikingai solo pa-
dainuoja Audrą -- žo-
džiai K. Bradūno, Trem-
tinio giesmę -- žodžiai
(Nukelta į 6 psl.)

APAČIOJE: Gausiai susirin-
kusį publika gėrisi kompozito-
riaus Juozo Strolis kūrinių kon-
certu Chicagoje.

V. Noreikos nuotrauka

Solistės Prudencija Bičkienė ir Roma Mastienė -- duetas, dainuoja kompozitoriaus Juozo Stroliaus kūrinių koncerte Chicagoje. V. Noreikos nuotrauka

GIESMIŲ GIESMĖJ TU AMŽIAIS GYVAS BŪSI...

(Atkelta iš 5 psl.)

Pauliaus Jurkaus, atlieka sol. Roma Mastienė ir smuiku Herkulis Strolia.

Pagaliau pasirodo jungtinis choras. Jį sudaro Lietuvos Vyčių choras ir "Dainavos" ansamblis. Visus džiugina liaudies daina Valiok, Dalgeli. Didingai skamba Parveski, Viešpatie, žodžiai P. Jurkaus, kurią atlieka solistas Jonas Vaznelis drauge su jungtiniu choru, Marija -- žodžiai Ados Karvelytės-Dubauskienės, su soliste Prudencija Bičkienė.

Šis reto spalvingumo kompozitoriaus Juozo Stroliaus kūrinių koncertas baigiamas Tvanu -- žodžiai V. Mykolaičio-Putino, kurį atlieka jungtinis choras ir solistas Jonas Vaznelis. Solistas ir chorams akompanavo Manigirdas Mo-

tekaitis, jungtiniam chorui dirigavo Petras Armonas ir Vytautas Strolia.

Šiame koncerte, kaip matome, dalyvavo 4 lietuvių mėgiami solistai ir du chorai bei jaunų dainininkių ansamblis. Dainos menininkus publika labai šiltai sutiko, gi jie savo ruožtu publikai atsilpygino geru kūrinių išpildymu.

Koncertui pasibaigus vienas iš a.a. kompozitoriaus Juozo Stroliaus sūnų -- Vytautas, nuoširdžiai dėkojo koncerto rengėjams ir šiai gausiai, Jaunimo Centrodžiają salę pripildžiusiai publikai už taip nuoširdžiai gražų a.a. Juozo Stroliaus atminimą.

Girdėtos dainos iškalbingai bylojo apie kompozitoriaus sielos gilumą, jo troškimus, meilę savajam kraštui ir Dievui. Ir nejučiuomis

LIETUVIS GARSINA AFRIKOS NEGRUS RAŠYTOJUS...

(Atkelta iš 4 psl.)

išgyventas. Tik tada, kada kitatautis kritikas girs, peiks, piktinsis, bet reaguos, ir bus tinka mas kūrinio pristatymas svetimijai. Todėl ir teko šio rašinio pirmoj eilutėje pavadinti "kurjozu" mūsų (taip bent mes įpratome vertinti dažnai nę pirštu nepajudinę padėti) leidyklos šimpozantišką nuoveikį afrikietį rašytoją pristatyti amerikinei auditorijai.

Mūsų rašytojo pristatymas, deja, dar kūdikiškuose vystikluose, dar tik partizaniškų kovų atliepis, dar aklai užsi-sklaidusios tam reikalui visuomenės nemalonėje. Dar galvojame, kad mūsų pačių "išvertini-

kartoji Ados Karvelytės-Dubauskienės dedikcijos eilėraštyje girdėtą žodį: O kas, o kas mylės tai Lietuvą be-dalę. Kaip Tu ištikimai mylėjai ją...

Kompozitorius Juozas Strolia Lietuvą be-dalę tikrai mylėjo ir jai jis paliko šimtus, o gal ir tūkstantinę gražiausių sukurtų dainų.

Gi a.a. kompozitoriaus Juozo Stroliaus likę trys jaunos atžalos -- muzikai Faustas, Herkulis ir Vytautas tesės savo brangaus tėvelio palikimą, ką liudija ir šis komp. Juozo Stroliaus kūrinių koncertas.

mams" atsilieps kiti. Deja, visa tai jie dažniausia laiko propaganda. Duokime jiems -- politinė prasme -- Lietuvos statutą. Ir jų jurisprudenciniams istoriniams žurnalams bus medžiaga tarti savo sprendimus. Kiek vienas mūsų (kas domisi) žino apie mūsų filosofus. Juos pristatinėti mums tik vandens malimas. Reikia jų autentiškų raštų vertimo, jų antropologijos svetimomis kalbomis. Tada kiti tars apie tai, ir tai taps pasaulio kultūros dalelyte. Visuomenės aklybė, kaip galima spręsti iš dienos kronikų, pasiekė savo viršūnę, kada Kapočius nebuvo pastebėtas Chicago pūšnybėse, užtemdytas politikinių balsų gaudytojų. Pridurčiau, kad ar atėjo new-yorkiečiams mintis, kad ryškiausia ten figūra, įprasminusi intelektualinę tremties misiją, yra rašytojas Zobarskas?

Po dviejų dekadų ar beprisimename savo ministrų vardus, oprisimenam, kad prieš šimtą metų spurdėjo darbope-lė Daukantas, kad vėliau Vydūnas skelbė savo, ir dabar, pasauliui patrauklias doktrinas. Tokia yra kūrybos galia, ir toks yra kūrybos santykis su dienos plitika.

Ir tokios yra apmaudingos, atokiaus stovinio, lietuvių mintys šio gražaus lietuviškos lei-

dyklos išleisto afrikiečių rašytojų tomo aki-vaizdoje. Jeigu bent ma žytes išvadas padarytų skaitytojas, šio drastiško rašinio autorius jaus-tųsi atlikęs savo sąžinės misiją. Marmurai, kuriais kloyame tolimas šventoves, mums byloja, kad ekonomiškai mes esame tikrai stiprūs.

PRISIMINIMŲ FRAGMENTAI...

(Atkelta iš 5 psl.)

kiti rimti ir nerimti reikalavimai kaip kad Raštikio vardas gatvėse ir kitose vietose nebūtų nei-giamai linksniuojamas.

Tačiau šitos tragedijos ir linksmybės gal ir ne tiek didelės, nes per amžius viršūnėse kovota ir vaidinta. Raštikio tragedija pasireiškė ir jo vado mitas žuvo kitur. Žu-to ten, kur reikėjo parod-yti drąsos, politinio su-brendimo. Išugdytas au-toritetas turėjo būti pa-naudotas tautos ateičiai.

Jau Spalio 9 d. derybose Maskvoje Urbšui i pagalbą buvo išsiųsti Bizauskas ir Raštikis. Kaip iš liudininko žino-me tik Urbšys buvo kietas derybininkas. Nebū-kime naivūs, rusai atid-žiai stebėjo mūsų kariuomenės vadą ir, greičiausiai, padarė išvadą, kad pasipriešinimo ne-bus, galima spausti. Pas-kutiniojo posėdžio metu Raštikis pasisakė prieš pasipriešinimą. Dabar mėginama teisintis, kad kariuomenė nebuvo pa-ruošta, kad buvusios sve-timos igulos krašte ir t.

t. Tačiau esmė glūdi ki-tur. Ar kariuomenė bū-tų buvusi paruošta ar ji nebūtų buvusi paruošta vistiek rusai suluptų mus. Tikras vadas ši-taip turėjo prabilti i Pre-zidentą: Atmeskim ul-timatumą. Aš turiu au-to-ritetą tautoje ir kariuo-menėje. Neskirkit mane Ministeriu pirmininku, bet kariuomenės vadu. Vengdamas aukų aš pri-dengsiu vyriausybės pa-sitraukimą i užsienį. Turime išsirikiuoti i laisvę netekusių tautų ei-lę ir laukti karo pabaigos.

Vėl Bremeris, Taura-gės pulko vadas, irgi at-sisakė su savo pulkupa-judėti ir bent simboliš-kai pašaudyti. 9-tasis Marijampolės pulkas pa-traukė i žygį, bet jį pri-sivijo iš Kauno atsiųstas generolas Tallat-Kelpša ir gen. Žilys ir prikalbi-no grįžti i kareivines. Keistos ir pulk. Škirpos pastangos grąžinti Pre-zidentą i Lietuvą. Negi norėta, kad legaliai su visais parašais Lietuva būtų atiduota rusams?

Taigi labai liūdna ge-nerolų procesija. Prisi-minimų fragmentai pa-rodą, kad civilių būta drąsesnių. Lauksime ir kitų liudininkų. Tegu vi-si pasisako, papildo. Ne turime pamiršti ir ru-sų bei vokiečių okupaci-jos metų. Reiktų pasku-bėti, nes laikas mažina liudininkų skaičių.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

VYT. ALANTAS

IPOLITO ARBUTO didysis laimėjimas

(4)

Užtat ir sakau: dirbkime, negailėkime nei sveikatos, nei laiko, nei pinigų, juo labiau, kad darbininkų trūksta: dirbkime už du, už tris...

-- Kam čia smulkintis: dirbkime už dvidešimt, -- murmtelėjo Buiša nepakeldamas akių nuo savo stikliuko.

-- Taigi, už dvidešimt, teisingai sakai, -- Arbutas pagavo Buišos mintį, bet susimetęs, ką jis turėjo galvoje, užsikirto ir piktai paklausė: -- Ką tu ten murmi?

-- Nieko ... Aš tik bandau suskaičiuoti kelių organizacijų valdybose pats sėdi. Nusivariau iki septyniolikos, bet, tur būt, dar ne visos.

-- Pavydi? -- Arbutas šyptelėjo.

-- Buiša nemėgsta visuomeninio dabo, -- įsiterpė i pokalbį Jotautas, lyg ir teisindamas savo giminaitį.

-- Iš kur žinai, kad nemėgstu? -- Buiša piktai žvilgterėjo i Jotautą, bet atsigręžęs i Arbutą šyptelėdamas pridūrė: -- Jei Arbutas sako, kad reikia dirbti, atseit, reikia: jis geriau žino.

-- Teisingai! -- šūktelėjo Grincelis pakeldamas savo stikliuką. -- Už mūsų didį ir nepails-tamą visuomenininką Ipolitą Arbutą! -- ir nelauk-damas kitų susipyklė savo taurelę i burną.

-- Velnias, padariau klaidingą ėjimą! -- dingtelėjo Arbutui i galvą. -- Kam man reikėjo tą žodį tarti? Čia ne auditorija: tie kietasprandžiai prazulino alkūnes visuomeninio darbo suoluose -- jų nenustebinsi... Ir kuriem galam aš tuos stulbius girdau ir pinigus eikvoju? Juk man tik Buiša svarbus...

-- Aš sakau ir sakysiu, -- ginčijosi Grincelis su Jotautu, -- Arbutas pirmaujantis mūsų visuomenės veikėjas!

-- Jei tik Buiša panorėtų, tai tavo Arbutą ožio ragan suriestų, -- atsikirtinėjo Jotautas.

-- Pasigėrė kvailiai, -- pagalvojo Arbutas ir daugiau jų nebesiklausė.

Arbutas žinojo, kad Buiša yra ne tik įtakingiausias, bet ir turtingiausias Užnemuniečių Klubo narys. Jo negalėjai papirkti jokiais vaisėmis ir pataikavimais. Jei jis Buišą persiviliotų savo pusėn, pašalintų svarbiausią kliūtį i Klubu vadovybę, o kartu jam atsidarytų durys ir i Nemuno Aido redakciją. O turėdamas savo žinioje spaudos organą jis galėtų dar našiau pasidaryti visuomenės labui. Tad kokia prasmė gaisinti laiką ir blaškyti pinigus tiems suskiam? -- jis žvilgterėjo i Grincelį ir Jotautą. -- Reikia kalbėti su Buiša ir kalbėti akis i akį, be liudininkų.

-- Klausyk, Petrai, -- Arbutas pavadino Buišą vardu pirmą kart, kai Grincelis ir Jotautas gelavosi perrėkti vienas kitą nagrinėdami kažkokią visuomeninę problemą, -- atvažiuok pas mane su žmona pietų ateinantį šeštadienį: pasikalbėsime akis i akį, gerai?

-- Pažiūrėsiu, -- murmtelėjo Buiša išeidamas iš baro.

Buišai pas Arbutus pietų vis dėlto atvažiavo.

Arbutas paakino žmoną pagaminti tokius pietus, kokius tik išneša jos kulinarinė išmonė, o jis pats sumaišė kokteilus. Per pietus vyrai gėrė aštuoniolikos metų senumo skacą su ledais, -- Arbutas žinojo, kad Buiša tą gėralą mėgsta -- o moterys prancūzišką soterną. I pietų pabaigą Arbutas iššovė kamštį gero prancūziško šampano butelio, kurį jis iš vakaro pastatė šaldytuve kad kaip reikiant atšaltų.

Popiet Arbutienė nusivedė Buišienę i savo kambarį parodyti mežginių, o vyrai, patogiai įsitaisę salone prie kavinio staliuko su kava ir likeriais, ėmė rimtai aptarinėti visuomenės reikalus. Buiša sėdėjo ant sofos, o priešais Arbutas ištiesė kojas patogiam fotelyje.

-- Žiūrėk, Petrai, -- pradėjo pokalbį Arbutas pasilenkęs i priekį, tarsi norėdamas įtikinti svečią ne tik svariais argumentais, bet ir savo svoriu, apkūnia povyza. -- Žiūrėk, Petrai, pats dabar kas esi? Užnemuniečių Klubu vicepirmininkas. Gerai, sakykite, patį vėl išrinko i Valdybą ir pasidarysi pirmininkas, bet ar pačiam to užtenka? Gerai, gerai, -- atsimojo Arbutas pastebėjęs, kad Buiša žiojasi kalbėti, -- palauk, leisk man pasakyti. Be to, visi žinome patį esant faktiną Nemuno Aido redaktorių, bet kiek tas laikraštis turi skaitytojų? Jotautas yra neblogas vyras, bet kaip redaktorius -- šnipštas! Ten reikia energingesnio ir sumanesnio žmogaus.

-- Ar tik pats nenorėtum atsisėsti i jo kėdę? -- šyptelėjo Buiša.

-- Aš? Nebūk juokingas! Mano visuomeninė veikla kur kas platesnė už redaktoriaus kambarėlį: aš neturiu laiko. Bet kalbėkime apie patį, prisipažink, ar paties nevilioja platesni visuomeninės veiklos vandenys? (Bus daugiau)

NAUJOS KNYGOS
GAUNAMOS DIRVOJE

dialogas su lietuviais

Bronys Raila
Akimirksnių Kronika 2

• **DIALOGAS SU LIETUVIAIS.** Bronys Raila. Akimirksnių kronika. 560 psl. Išleido Lietuvių Enciklopedijos leidykla. Kaina \$7.00.

• **POEZIJOS PILNATIS.** Bernardas Brazdžionis. Eilėraščių rinktinė. Iliustracijos A. Dociaus. 592 psl. didelio formato. Kaina \$10.00.

• **REZISTENCIJA.** R. Spalis. Romanas. 430 psl. Išleido Viltis. Kaina \$6.00.

• **LITHUANIA 700 YEARS.** Redagavo dr. A. Gerutis. Anglų kalboje. 476 psl. didelio formato. Išleido Lietuvos Nepriklausomybės Fondas. Kaina \$12.00.

• **Aloyzas Baronas, DIE NA PRIE EZERO.** Piešiniai Nijolės Vedegytės-Palubinskienės. Išleido Terra (3237 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629). Knyga didelio formato, kietai įrišta, spalvotomis iliustracijomis, 40 psl., kaina 3 dol.

"KAIP AŠ ŽIŪRIU Į SAVO PAVEIKSLĄ..."

Dail. Albinas Elskus Bostone

L.B. Kultūros klubas šį kartą "iškrito" iš savo laiko ir iš nuolatinių Internacionalinio Instituto patalpų. Ketvirtasis kovo šeštadienis, tradicinė Kultūros klubo susirinkimų diena, šiame yra Didysis šeštadienis, dėl to energinga valdyba, nenorėdama prarasti vieno parengimo, kovo 14 d. vakare, ALT S-gos namuose, So. Bostone, surengė dail. Alb. Elskaus tapybos kūrinių parodą, o taip pat ir jo paskaitą apie šio meno dailės meno problemas.

Dail. A. Elskus, gyvenąs New Yorke ir ten turėjęs vitražų dirbtuvę, į Bostoną atvežė kelio liko savo tapybos darbų ir pluoštą vitražų piešinių. Tai antras jo apsilankymas Bostone keletą metų laikotarpį. Andai jo drobes dominavo uolos, abstrakčiai traktuojama šalta medžiaga, o dabar jis kalba kitom varšom, kitokiomis formomis ir kitoki tematika. Keletas drobių, kaip Dukters portretas, Mergaitė su gitara, Mergaitė raudonam fone ir šokėja, rodo, kad dailininkas atsigrįžta į žmogų. Ir tas atsigrįžimas tuo tarpu yra švelnus, jautrus, lyriškas. Akiraliniai dažai A. Elskaus drobėse įgyja nepaprastą subtilumą, suskamba lyg akvarelė. Ir

tai buvo malonus atradimas šioj parodoj.

Dail. Vikt. Vizgirda, pristatydamas savo kolegą Elskų, parodą pratešė, ekrano drobę parododamas visą eilę Vyt. K. Jonyno, A. Valės ir Alb. Elskaus vitražų. Pastarojo parodą daugiausia darbų (kai kurie jų ištisos vitražų sienos), pasižymičių spalvų harmonija, piešinio elegancija, savaimingu erdvės išgyvenimu. Tie A. Elskaus darbai puošia amerikiečių šventoves ir viešąsias ištigas.

Dabar, kai beveik visų mūsų menų kritiką užgožė apsišaukėliai ir dileantai, dail. Vikt. Vizgirdos žodis apie A. Elskaus darbus išsiskyrė savo profesionališkumu ir kompetencija, taikliais žinovo apibūdinimais bei paaiškinimais. Ir tai sudarė patrauklų įvadą į paties dail. Alb. Elskaus pasisakymą.

Dail. A. Elskus yra originalus kalbėtojas, turįs kapasakyti, neabejotinai sugebąs savo klausytojus įtaigoti. Savo paskaitą šį kartą jis pradėjo klausimais: "Kaip aš žiūriu į kito dailininko paveikslą? Kaip aš žiūriu į savo tapytą paveikslą?" Tai, be abejonės, yra klausimai, kuriuos stato sau (ar turėtų sta-

tyti) kiekvienas dailės meno parodos lankytojas. Prelegentas pasisakė, kad neseniai New Yorke jis aplankė vieną dailės kūrinių parodą, kėlė sau šį klausimą, ieškojo atsakymo, bet nei vienas parodos eksponatas jam nepadėjo to atsakymo rasti. Ir tai esąs liūdnas vaizdas dabarties meno gyvenime. Žmogus išibėgėjo, išilėkė, kažkur be atodairios skuba, o paskui tą minios gaivalą skubą ir dailininkai, nesusipėdami gyvenimo dramos apčiuopti. Gal dėl to iš mūsų dienų dailininko drobių pradingo žmogus. Jei dėl vie no ar kito nūdieninio tapytojo darbų pareikši abejonę, netrukus gausi atsakymą: "Ar skaitei vakarykštį laikraštį? Jei neskaitei, tai esi atsilikęs nuo meno gyvenimo, nieko apie dailės kūrybą neįsmanai!"

Atsiremdamas į meno istoriją, dail. A. Elskus kėlė viltį, kad meno kriterijų maišatis pradingiant, kad susidarys pastovesnė dailės meno kriterijai, kad dailininkų drobėms sugrįšias ir žmogus.

Klausytojų šiame Kultūros klubo susirinkime buvo pilnutėlė salė. Dail. A. Elskui daug klausimų jie neištarė, bet už paskaitą karštai paplojo.

Šio susirinkimo programa buvo tikrai tiršta. Nežiūrint to, viskas sukosi lengvai ir sklandžiai, kaip gerai ištepti vežimo ratai, nes, programai vadovaudamas, ir šį kartą puikiai dirbo klubo pirmininkas inž. Česl. Mickūnas.

Kitas klubo susirinkimas įvyks Internacionalinio Instituto patalpose balandžio 25 d. vakare. Prelegentė bus dr. Elna Marijošūtė-Vaišnie- nė iš New Haven'o, Conn. (t.st.)

RELIGINĖS MUZIKOS KONCERTAS

Kur nepakyla darbėti žmogaus ranka, jo stropumas ir išmanymas -- laukas pavirsta mirusiom mariom. Bostonas, nuo seno garsėjęs geru lietuvių choriniu dainavimu, vis turėjęs kelis choras, šiuo metu teturi tik vieną ir tą patį negausų šv. Petro parapijos chorą. Jo vadovas -- komp. Jer. Kačinskas, dar vis nepasiduodąs laiko nuotai- koms, kasmet parengia porą koncertų: vieną pasaulietinės muzikos, o gavėnios metu religinės muzikos koncertą (tas pats choras kiekvieną sekmadienį gieda šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, kas irgi vadovui atima nemažą laiką). Viena, kas gali žmogų stebinti tai faktas, kad net ir toks prityręs ir talentingas chormeisteris koks yra komp. Jer. Kačinskas, nūdien jau nepajėgia gausios bei balsingesnio choro sudaryti, giedojiman bei dainaviman patvaresnio būrio žmonių (traukti. Kas be ko, tautiečiai

Dr. Milda ir dr. Stasys Budriai su dail. Aldona Labokiene prie jos paveikslų.

V. Kasniūno nuotrauka

DR. A. LABOKIENĖ RUOŠIASI PARODAI

Saulė virš Chicagos didmiesčio ir virš pil-

dabar turi "smagesnių" užsiėmimų, negu parei- ga savai bendruomenei, savai muzikai ir tarpusa- viam susiklausymui...

Šių metų gavėninis religinės muzikos koncertas buvo surengtas kovo 15 d. 3 val. po pietų šv. Petro liet. parapijos bažnyčioje, turinčioje itin gerą akustinį skambėjimą. Koncerto programa buvo įvairi, apmąstyta ir rūpestingai parengta. V. Otto Intrada ir H. Schuetz'o Antifonų Nr. 1 pagrojo Berklee Muzikos mokyklos varinių instru-

mentų ansamblis -- keturios triūbos ir keturi trombonai (jaukeleri me- tai komp. Jer. Kačins- kas toj mokykloj dėsto dirigavimą); solistas St. Liepas, dr. Vyt. Vasyliū no vargonais palydimas pagiedojo A. Stradello Viespatie mano, L.v. Beehtoveno Sanctus, P. Čaikovskio Legendą apie vaikėlį Jėzų ir T. Dubois Ketvirtą žodį iš Sep- tyniu Kristaus žodžių ant kryžiaus; dr. Vytenis Vasyliūnas gera techni- ka, atskleisdamas ap- tą spalvų, vargonais pa- grojo F. Mendelssohn'o -Bartholdy Sonatą No. 6 D. Minor; šv. Petro para- pijos choras, sustiprin- tas kai kurių amerikie- čių muzikų (teko paste- bėti šiame koncerte gie- danti mūsų bičiulį komp. J. Bovicchi), pagiedojo R. Bobbitt'o Credo (trum- pą solo įtarpą atliko so- listė Madeline Emerson) ir G. Verdi Stabat Mater. Abu kūriniai savo forma yra sudėtingi ir gana sun- kūs, abu praskambėjo ga- na švariai ir su pakanka- ma jėga. Koncerto vyr- vadovas ir chormeiste- ris komp. Jer. Kačins- kas, kaip paprastai savo uždavinį atliko su atsidė- jimu, patyrimu ir rūpes- tingumu.

Sv. Petro parapijos klebonas kun. A. Baltra- šūnas, puikus lietuvis ir išmintingas ganytojas, atskiru žodžiu padėkojo koncertantams už su- rengtą koncertą, padė- kojo ir visiems į jį at- silankiusiems. Deja, pas- tarieji sutilpo tik pusėj nedidelės bažnyčios. Ar- tai irginėra ženklas, kad mes pakniobstom bėgam į begarsę mirusią dyku- mą? Na, pažiūrėsim kaip tokio pobūdžio koncertas atrodys kitų metų gavė- nią...

Koncertui pasibaigus, choro bei koncerto pro- gramos dalyviai salėje po bažnyčia, buvo pavai- šinti kava ir užkan- džiais. St.S.

kų Michigano ežero ban- gų. Spinduliai žaidžia per stiklines dangorai- žio sienas. Jų pilna iš- taikingame daktarų Mil- dos ir Stasio Budrių gy- venamajame bute. Sienų dekoracijos pakeistos. Jas puošia nauji paveiks- lai -- dail. Aldonos La- bokienės kūriniai.

Žmonių daug. Svečiuo- jasi, vašinasi ir visų esančiųjų pasikalbėjimo tema viena: menas, dai- lė, tapyba, grafika. Dai- lininkės: Bronė Jamei- kienė, Magdela Stankienė ir Aldona Labo- kienė svečių tarpe. Tre- čioji yra susidomėjimo centre.

Šis popietis skirtas su- sipažinti su dr. Aldonos Labokienės kūrybos dar- bais.

Grupinėse parodose ji dažnai pasirodo tiek ame- rikiečių, tiek lietuvių surengtose.

Yra laimėjusi kelias pirmąsias premijas. Dai- lę studijavo dail. Povilo Kaupo, dail. Viktoro Pet- ravičiaus dailės studijose, jas tęsė kolegijose. Studijuoja meną toliau ir ruošiasi pirmajai in- dividualinei parodai, ku- ri po metų bus surengta Čiurlionio meno galeri- joje, naujose patalpose.

Gydytojas ir dailininkas. Koks ryšys tarp tų dviejų profesijų -- buvo kita pasikalbėjimo tema. Būtų įdomu, kad dr. Aldona Labokienė šiomis mintimis plačiau pasi- dalintų. Su menu rišasi jausmingumas ir gydy- tojui tai didelė dovana. Juk žmogus -- grožio kū- rinys ir jo vidinis gyve- nimas atsiveria gražia- siomis spalvomis, kas taip ryškų dailės darbuo- se.

Meno studijoms reikia daug laiko, o tų laisvalai- kio valandų neperdaug- siausia. Tada pradėti taupyti minutes ir jas skirti menui. Planinga- me 24 valandų laikotar- pyje daug ko gali pasiek- ti. Dažų spalvos taip grei- tai nedžiūsta, jos laukia kūrėją skubantį dienos kelyje.

Dail. Aldona Labokie- nė mėgsta grafiką ir tapybą. Ir jos visi turi- mi darbai padalinti pu- siau. Tiek baltų ir juo- dų spalvų dailės kūri- niai, tiek abstraktiniai -- išbaigti gilia minti- mi. Kai kur jaučiami žmogaus skausmingi iš- gyvenimai, kai kur išsi- skleidžia pavasario sau- lės spinduliai.

Tai pirmoji gražioji dailės popietė. O kad jų būtų daugiau.

Vytautas Kasniūnas

GRANDINĖLĖ ŠOKS NEW YORKE

'Laisvės Žiburys' -- lietuvių radijas New Yorke -- nei pražiopso, nei pameluoją. Kas tik yra gera ir vertinga lietuviš- kame pasaulyje, o jau ypač jei kas kopija į vir- šūnę ar eina kalnynu -- žiūrėk, tas jau ir atsi- duria 'Laisvės Žiburio' švieson. Tada, tada su- žino didysis New Yorkas išgirsta ir tolimos apy- linkės, kaimyninės vals- tijos apie tai kas nema- tyta, negirdėta, nežino- ta.

Šiuo metu 'Laisvės Ži- burys' įžengė į savo bu- vimo 5-uosius metus ir va, savo visuomeninę tar- nybą praturtina dar vie- na naujove. LŽ vedėjas Romas Kezys, laikyda- masis tradicijos vieną kartą metuose sukurti ypatingesnį įvyki, savo akilumu sugriebė pasi- taikiusią labai gerą pro- gą. Jis pakvietė į New Yorką spektakliui Cleve- lande esantį tautinių šo- kių atžalyną - ansamblį Grandinėle, kuri tik ką neseniai skambiai su- žvangėjo eilėj didelių miestų. Be paties Cleve- lando, miestai Chicago, Philadelphia, Detroitas, Pittsburghas, Washing- tonas ir net Kanados To- rontas, t.y. tų miestų lie- tuviai buvo sujungti į di- delę džiaugsmo grandinė. Tame džiaugsmo žmonės Grandinėle gy- rė, o prie tokio tuo an- sambliaus pasigėrėjimo bus gera progą prisijung- ti ir newjorkiečiams šių metų balandžio 4 d. Tą dieną 7 val. vakare tik neseniai pastatytos Christ the King High School erdvioje teatra- linėje auditorijoje susi-

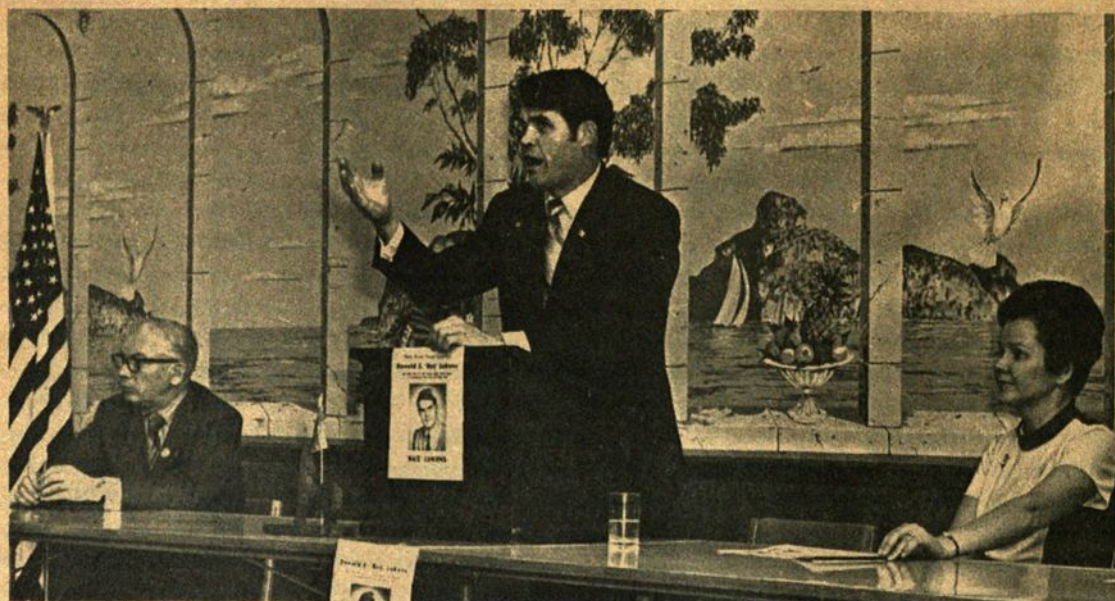
rinkusiai publikai Gran- dinėlė pasirodys savo- j didybėje ir grožyje su mūsų tautinių šokių y- ne naujai sukurta, iki šiol nematyta ir atlie- kama.

Nuo pasisveikinimo su žiūrovais šokiu "Kepu- rinė" iki "Jaunimo žai- dimo" ir nuo šokio "Tryp- tinio" iki "Greitpolkė" -- tai bus ne apie 20 at- skirų tautinių šokių, o tik dviejų dalių vientisi- nis spektaklis, praeinąs žiūrovams žingeidume, idomume, o su tuo ir smagume.

Gautomis žiniomis, Grandinėle duos New Yorkui programą stiprią ir, būtent, tą pačią su- kuria šis šokių ansamblis vyks į Pietų Ameriką. Tuo būdu New Yorke spektaklis -- yra Gran- dinėlei tramplynas į pa- sirodymą nebe vien lie- tuviams bet ir kitatau- čiams plačiame pasaulyje. Įdomu bus, kai Grandinėle sužvangs šokiais lietuviškai, o ją supras ir ne lietuviai.

Balandžio 4-oji, t.y. šeštadienis bus pilna to žodžio prasme jaunatvės diena New Yorke. Po spektaklio yra numaty- tas linksma vakaris Mas- petho parapijos salėje, kur ansambličiai galės susitikti su newjorkie- čiais bendram šokiui, bendrai dainai, o ir po- kalbiams meiliais žode- liais. Visiems gros ir vėlgi jaunimo, tik jau da- bar Worcesterio, orkest- ras -- šokiams su paki- lia nuotaika -- be nuo- vargio, iki dainos "iš ry- tų rytelių saulutė tekė- jo"...

A. Diržys

Kongresmanas Donald Lukens kalba Lietuvių konservatorių klubo susirinkime, Kairėje klubo pirmininkas dr. V. L. Ramanauskas, dešinėje Irena Šatkauskienė. V. Pliodžinsko nuotrauka

KONGRESMANAS LUKENS PAS LIETUVIUS KONSERVATORIUS

Kongresmanas Donald E. Lukens yra palyginamai jaunas žmogus — jis dar nėra sulaukęs 40 metų amžiaus —, o jo vardas jau žinomas visoje Amerikoje. Žinoma, tai ne Didžiosios Britanijos Pitt'as Jaunes-

nysis, kuris vos 23 metų amžiaus jau buvo Didžiosios Britanijos ministriu pirmininku. Tačiau Lukens atveju įsidėmėtina tai, kad prieš penkerius metus nei jo šeima, nei jis pats beveik niekam nebuvo žinomi, o

šiandien šis jaunas žmogus jau yra kandidatas į Ohio gubernatorių. Tai paprastam "kaimo berniui" (šitaip neoficialiai vadinamas kongresmanas Lukens) yra didelis pasisekimas. Tačiau svarbiausia gal yra tai, kad jaunas Lukens amžius ir dar jaunesnė jo išvaizda niekam nekrenta į akis: jis atrodo tinkamas savo užimamai kongresmano ir siekiamai gubernatoriaus vietai.

Jo atsilankymas Lietuvių Konservatorių Klube kovo 20 dieną, sutapo su klubo penkerių metų gyvavimo sukaktimi. Per tuos penkerius metus Lietuvių Konservatorių Klubas Clevelande išvarė plačią darbo vagą tiek lietuvių, tiek amerikiečių tarpe. Jokia kita organizacija nėra taip gyvai reagavusi į svarbesnius lietuvių ir amerikiečių gyvenimo įvykius, kaip Lietuvių Konservatorių Klubas. Paskutinių metų bėgyje klubo pareiškima vadinamu Vietnamo žudynių klausimu pakartojo didžioji Amerikos spauda, o lietuvių tarpe garsiai nuaidėjo klubo reagavimas į iš Lietuvos atsiųsto kunigo Lidžio pastangas įsisprausiti į Amerikos lietuvių gyvenimą. Kiek anksčiau, Lietuvių Konservatorių Klubas pasireiškė kaip vienas aktyviausių dr. Savojo knygos "Kova su Dievu Lietuvoje" platintoju.

Po oficialiosios klubo programos, kurioje kongresmanas Lukens išdėstė savo nuosaukį nusistatymą įvairiais vidaus ir užsienio politikos klausimais, įvyko priėmimas dr. ir ponios Černekių namuose, kuriame, greta kongresmano Lukens, dalyvavo apie 50 amerikiečių ir lietuvių veikėjų. Čia kongresmanas Lukens toliau dėstė savo mintis apie visiškos pergalės būtinumą Vietname, apie vadinamo ginklų kontrolės neprasmingumą ir reikalą nenusmerkti visos jaunuomenės už riausių kėlimą, dėl kurių yra atsakingi svetimoms valstybės bedirbą specialistai — riaušininkai, kurių dauguma nėra nė studentai, nė jaunuoliai.

Lukens viešnagė Clevelande buvo įdomus įvykis lietuvių gyvenime. Ne tiek tuo, kad žinomas amerikiečių veikėjas priėmė palyginamai mažos organizacijos kvietimą ir jos aplinkoje išbuvo pusketvirtos valandos, bet ir tuo, kad publika buvo pasidalinusi maždaug pusiau, amerikiečiai skaičiumi nežymiai viršijo lietuvių. Palyginamai didelis amerikiečių nuosimtis dalyvauja ir kituose klubo susirinkimuose, kurie įvyksta vieną kartą į mėnesį — kiekvieną trečiąjį penktadienį. Visi klubos susirinkimai vyksta modernioje Union Savings & Loan Association salėje 5106 Wilson Mills Road.

Julius Smetona

Lietuvių Konservatorių Klubo narės su respublikonų kandidatu į Ohio gubernatorių kongresmanu Donald Lukens. Iš kairės: G. Benišinienė, kongresmanas Donald Lukens, B. Smetonienė ir A. Razgaitienė. V. Pliodžinsko nuotrauka

DIE MAKERS TRYOUT BORING MILL PUNCH FINISHERS

58 HOUR WEEK
LONG PROGRAM

ACTIVE TOLL & MFG. CO.
11785 FREUD DETROIT, MICH.
(313) VA 2-8900

(22-29)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

KRAUTUVĖS ATIDARYTOS MIESTE PENKTAD. 10 V. R. IKI 5:45 V. V. SKYRIUOSE IKI 9:30 V. V. MES DUODAM IR KEICIAM EAGLE STAMPS

MAY'S BUDGET STORES
DOWNSTAIRS

DIDELIS VELYKINIS PALTŲ IŠPARDAVIMAS

\$33

Šiaurės rytų Ohio didžiausias pasirinkimas naujų pavasarinių paltų

Greitai! Pasinaudokite!

Didžiulis pasirinkimas naujausių madų paltų

STILIAI: vienos ir dviejų eilių sagų • Įvairaus ilgio • Pasirinkimas • Edwardians • Vilnonis audinys • Languoti.

SPALVOS: oranžinė • pilka • tamsiai mėlyna • balta • auksinė • kreminė • mėlyna.

DYDŽIAI: 8 iki 20; 14½ iki 24½.

May's Budget Store, Womens Coats visose septyniose krautuvėse.

ISRINKO ATSTOVUS Į SLA SEIMĄ

Praeitą sekmadienį įvykusiame susirinkime 14-ta kuopa išrinko delegatus į SLA seimą: Vytautą ir Norą Braziulius, Povilą ir ponį Šukius, Marę Trainauskaitę, K. S. Karpį.

SLA Pild. Tarybos rinkimuose balsų gavo: P. P. Dargis prezidentu — 20; Čaplikas viceprezidentu — 18; A. Budreckis sekretorium — 23; Mikužiūtė išdėstė — 19. Išdo globėjais: Bredes — 7, Mileriūtė — 12, Sukauskas — 15, Adamkus — 5. Doktoru kvotėju

dr. S. Biežis — 20. "Grandinėls" išvykai į P. Ameriką paremti paskyrė 25 dol.

SLA 14 kuopa turi net apie 240 narių. Toks mažas skaičius balsavimuose parodo, kad jau senesnio amžiaus nariai negali įsiviešinti rinkimus ateiti. (ksk)

DAR GALIMA ĮTEIKTI AUKĄ

Negalėję savo aukos Lietuvos laisvinimo reikalams atiduoti Vasario 16 minėjimo metu, prašomi pasiųsti Clevelando ALT'o skyriaus nariams P. Razgaičiui, 1276 Eastwood Ave., Cleveland, Ohio 44124 arba A. Pautienii, 2733 East Overlook Rd., Cleveland, Ohio 44106.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

PASIRUOŠIMAI POKYLIUI NAUJOS PARAPIJOS SALĖJE

Clevelando Kultūrinių Darželių Federacijos visuotinis susirinkimas kovo 19 d. Cleveland-Sheraton viešbutyje galutinai užgyrė rengimą naujos parapijos salėje Kultūrinių Darželių Federacijos dvimetinio banketo, balandžio 22 d., kuriame bus įvesdinta naujoji federacijos valdyba sekančioms dviem savaitėms. Visų tautų atstovai ir atstovės pasiėmė bilietus platinti savo tautiečių tarpe.

Suprantama, Lietuvių Kultūrinio Darželio valdyba ir banketo rengimo pirmininkė pageidauja, kad tos pramogos vakare, kur kitataučius linksmins mūsų Grandinė, dalyvautų kuo daugiausiai lietuvių, įvairių organizacijų atstovai, valdybos, profesionalai ir šiaip kas tik nori. Stalai po 8 asmenis, bet kviečiami ir pavieniai.

Bilietai po \$3.50, reikalinga įsigyti iš anksto. Telefonuokit arba asmeniškai gausit iš rengimo komisijos pirmininkės R. Premackienės, 871-4186, K. S. Karpiaus, 481-5135, ir Juozo Sadausko, 481-0693.

PAVASARIO BALIUS

Atvelykio šeštadienį, balandžio mėn. 4 d.,

Šv. Jurgio parapijos salėje įvyksta

Vysk. M. Valančiaus mokyklos tradicinis pavasario balius, kuriame programą išpildys "AIDUČIŲ" mergaičių ansamblis, vadovaujamas muz. Alice STEPHENS-STEPONAVIČIENĖS iš Chicagos.

Išpuoštoje salėje šokiams gros J. PAŽEMIO orkestras. Šilta vakarienė ir kokteiliai. Pradžią 7 val. vak.

Pakvietimus prašome rezervuoti ar įsigyti pas: V. Rociūną, tel. 524-3160; K. Gaižutį, tel. 431-8722; J. Budrienę, tel. 238-4337; V. Nasvytį, tel. 631-0210; L. Nagevičienę, tel. 845-4954, A. Neimaniene, tel. 486-4887; Br. Mainelienę, tel. 692-1690 ir H. Stasą, tel. 486-2111.

KAINA 7 DOL. asmeniui. Jaunimui 3 DOL. Prašome sudaryti atskirus stalus po 10 asmenų.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti pirmajame šių metų pavasario baliuje. Pavasariška nuotaika ir džiaugsmas bus visų svečių neatskirama pokylio dalis.

Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas

Aidučių ansamblis, kuris š.m. balandžio 4 d. atvyksta iš Chicagos ir išpildys meninę programą Vysk. M. Valančiaus mokyklos tradiciniame pavasario baliuje. Sėdi iš kairės: Gražina Bičiūnaitė, Ramutė Drūtytė, Margarita Liškauskaitė, Vaigalė Kavalionaitė ir Lilija Nastonaitė. Stovi: Jūratė Juozėvičiūtė, Joana Drūtytė, Liucija Buivydaitė, Gražina Grybaitė, Živilė Numgaudaitė, Julija Jackeivičiūtė ir Nijolė Pračkaitė. Ansamblui vadovauja Alice Stephens-Steponavičienė.

Gražinos Bičiūnaitės nuotrauka

• **LB I Apylinkės metinis susirinkimas** įvyks š. m. balandžio 5 d., sekmadienį, Lietuvių Klubo viršutinėje salėje, 12 val.

Darbotvarkėje: valdybos, išdininko ir kontrolės komisijos pranešimai, naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai, diskusijos

dėl pranešimų ir kiti einameji reikalai.

Metinio susirinkimo rinkiminės komisijos pirmininku pakviestas V. Knis-tautas. Jo adresas: 18224 Landseer Rd., Cleveland, Ohio 44119. Tel. 481-5377. Visais rinkimų bei kandidatų į valdybą ir kontrolės komisiją, prašome kreiptis į jį.

• **Vytautas ir Julija Stuo-giai** persikėlė gyventi į Naujosios parapijos rajoną. Jų adresas: 17831 Hill-grove Rd., Cleveland, Ohio 44119. Tel. 486-2387.

• **Klevo sunkos festiva-lis**, Chardon, Ohio, kasmet sutraukia minias turistų, šiais metais vėl dėmesio centre. CTS organizuoja ta proga pirmąją kelionę autobusais į šį festivalį balandžio 4 d. Autobusai iš Public Square išvyks tarp 10:30 ir 11 val. ryto. Grįš atgal apie 5 val. vak. Kelionė į abu galus suaugusiam \$3.00, vaikams iki 13 metų amžiaus — \$2.00. Bilietus galima iš anksto įsigyti CTS informacijos bu-delėje Public Square.

• **Harlem Globetrotters**, garsioji krepšininčių komanda, vėl atvyksta į Clevelandą ir antradienį, kovo 31 d., 8 val. vak. žais Clevelando Arenoje, 3717 Euclid Ave. Bilietai nuo 4 iki 2 dol.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
or
1ST CLASS SKILLED
TOOL & DIE MAKERS
Experienced in form tool & Machin-
ery rebuilding ability
AUTOMATIC SCREW MACHINE
SET UP
and operators and trainees.
For Acme & Cone Automatics.
Excellent fringe benefits, hourly rate.
Steady employment. Full or part time.
Southeast location
BARMATIC PRODUCTS CO.
13605 Union Ave.
CLEVELAND, O. (21-27)

VĖL PAŠTAS VEIKIA...

(Atkelta iš 1 psl.)

da prasidėjęs darbas pa-rodė, jog didelė dalis streikavusiųjų grįžo dar-ban, bet ne tiek, kiek vy-riausybė ir unių vadai tikėjosi. Tada 2 val. p. p. iš Baltųjų Rūmų per radiją ir televiziją praš-neko prez. R. Nixonas. Jis pripažino, jog pašto tarnautojai pagrįstai rei-ka-lauja atlyginimo pageri-nimo ir tas bus pada-ryta, tačiau jų reikalavi-mai negali sutrukdyti le-galios vyriausybės užda-vinių vykdymo, ypatin-gai tokių gyvybiškai svar-bių kaip pašto tarnyba. Jai išjudinti tuo tarpu New Yorke, reikalui esant ir kitur, būsianti tuojau pat pasiųsta ka-riuomenė, kuri padėsian-ti tarnautojams, iki bū-sias atstatytas norma-lus pašto veikimas.

Rami, šalta ir įtikinan-ti prez. Nixono kalba pa-veikė tai, kad pirmasis valstybės tarnautojų streikas JAV istorijoje palinko į pabaigą. Tą patvirtino ir laiškanėsių unių prezidentas J.H. Rademacher, pirmadienį gavęs 500 telegramų iš įvairių vietovių. San-tykiu dešimt prieš vieną telegramos pasisakė už streiko baigimą.

Prez. Nixono įsakymu už keletos valandų New Yorke pasirodė kariuo-menės daliniai, kurie be jokio susidūrimo su streikuojančiais atvyko į pašto įstaigų būstines ir po vidurnakčio pradė-jo užsigulėjusio pašto skirstymą, paruošdami jį išnešiojimui ir išsiun-

timui. Pirmasis uždavi-nys buvo pasirūpinti, kad pajudėtų vaistai ir kitos medicinos priemonės, to-liau socialinio draudi-mo, pensininkų, karo ve-teranų, kitų pašalpinin-kų ir pensijas gaunan-čių čekiai, Vietnamo ka-rių laišakai ir siuntiniai, pagaliau vertybių popie-riai ir teisiniai dokumen-tai. Šių dalykų užsigulė-jimas pašte skaudžiaus-iai palietė viso JAV gyventojus.

Laikraštį atiduodant spausdinti, visame kraš-te padėtis atrodė tokia, kaip po praėjusios aud-ros. Pašto tarnautojai grįžo darban, bet kol už-sistovėjusi koresponden-cija pasieks adresatus praeis kelios dienos ar net savaitės. Vyriausy-bės atstovai Washingto-ne pradėjo derybas su unių vadais, bet mil-žiniškų nuostolių kraš-tui ir patirtų nemalonu-mų bei nepatogumų regu-liariais čekiais šelpia-mai varguomenei niekas neįvertins. Gal vienintė-liai, kurie pasidžiaugė šiuo streiku, buvo ka-riuomenės šaukiamieji, kuriuos šaukiami pa-sieks paštu po savaitės ar keletos jų, bet tas džiaugsmas negalėjo il-gai trukti.

• **BIČIŲ AVILIŲ** skai-čius okup. Lietuvoje da-bar siekia 28.100. Dau-giausia jų Kėdainių, Kau-no ir Šakių rajonų ūkiuo-se. Praėjusiais metais Lietuvoje sukurta 2300 naujų bičių šeimų. (E)

LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIA

ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE,

pasaulyje garsiausioje vietoje jau baigiama įruošti.

Kiekvienam lietuviui branginančiam savo tautos kankinių atminimą dera būti šio paminklo kurėjų tarpe.

Šių metų liepos 7 dieną kopolyčia bus dedikuota.

SAVO AUKĄ ATSIUSKITE PRIEŠ KOPLYČIOS DEDIKACIJĄ.

Rašykite:
LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 W. 68 St., Chicago, Ill. 60629.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Cleve-lando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais bly-nais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakuba

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai. 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

Cleveland, Ohio

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka 5%

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

nuo 5¼ iki 7½%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiš-kinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Dirva praeitą trečiadienį, kovo 25 d., dėl vykusio pašto streiko neišėjo.

LTS TORONTO SKYRIAUS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Lietuvių Tautinės Sąjungos Toronto skyriaus nariai kovo 15 d. buvo susirinkę Lietuvių Namuose aptarti įvairius mūsų visuomeniniam gyvenime išskylančius reikalus.

Susirinkimą pradėjo pirmininkas J. Česėkas. Sudarius prezidiumą, į kurį pirmininku įėjo J. Jankaitis ir sekretorium — V. Petraitis toliau sekė pranešimai.

Valdybos vardu pranešimą padarė pirm. J. Česėkas nusakydamas kas buvo padaryta ir kokiais rūpesčiais buvo gyventa. Duota parama jaunimo ansamblui "Birbynė" 80 dol. kanklėmis įsigyti.

Pr. Kvedaro diskusinis pranešimas apie didžiuosius mūsų parengimus sukėlė gana gyvas diskusijas. Į pastabą, kad Lietuvos klausimu didžioji spauda yra šykšti ir mažai teparašo, buvo siūloma, kad tuo daugiau turėtume susidomėti ir pasirūpinti. Tarp daugelio studentų mes neturime nė vieno studijuojančio žurnalistiką. O tai yra spraga, kurią reikia manyti, mes tolei jausime, kolei neišsilauginsime savų žmonių.

Sumanymuose buvo keliami minėjimas Tumo-Vaižganto, pavasario išvykos, Liet. Enciklopedijos anglų kalba užsiprenumeravimas ir kiti reikalai.

• Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas, kaip praneša LB Venezuelos CV pirm. inž. Vladas Venckus, jaunimui pageidaujant, įvyks 1971 m. vasario mėn.

• Rochestery gyvenančios birutietės Bronė Saladiuvienė, Stefania Liormonienė, Martyna Žmuidzinienė, Ona Keibienė, Ona Cieminienė ir Emilija Naujokaitienė suaukojo po 5 dol. Lietuvių Fondui buvusio prezidento žmonos a. a. S. Smetonienės įamžinimui. Tai gražus pavyzdys ir vertas didelės pagarbos (rl)

EVAKUACIJOS DIENOS PARADAS

Kasmet, kovo 17 d., So. Bostone yra rengiami didžiuliai parada, kuriuose dalyvauja vietinė vyriausybė, senatoriai ir kongresnariai (šiemet dalyvavo Atstovų Rūmų pirm. J. W. McCormack) iš Washingtono, D. C., kariuomenės, policijos, gaisrininkų daliniai, spalvingom uniformom apręgti įvairių mokyklų mokiniai, karo veteranai ir kt. organizacijos su savo vėliavom. Tai britų pasitraukimo iš Bostono prisiminimas, reikšmingos istorinės dienos minėjimas. Airiai prie to parado prijungė savo tautos patrono šv. Patriko šventę, tai dabar ir tos iškilmės yra vadinamos Evakuacijos ir šv. Patriko dienos paradu. Jis yra So. Bostono (nes čia įvyko lemiamasis mušis su britais) kasmetinis pasididžiavimas.

Parado vyr. vadovą paprastai renka karo veteranai. Šiemet ta garbė atiteko lietuviai, St. Dariaus Posto nariui, Broniui M. Kontrimui. Pagal tradiciją, jo pagerbimas įvyko kovo 14 d. Murray Hall'e, kur pagrindinę kalbą pasakė gen. majoras Raymond G. Davis. Parado garsinime dalyvavo dar ir kitas lietuvis — ats. pulk. Edm. L. Ketvir-tis.

Šiemetinis paradas buvo gerai organizuotas, praėjo su dideliu pasisekimu, — taip rašo Bostono spauda, — tad ir mes nuoširdžiai sveikiname jo vyr. vadovą Br. M. Kontrimą.

• Magdalena Galdikienė yra pasiryžusi išleisti savo mirusio vyro, dail. Adomo Galdiko, monografiją. Monografijos leidimo reikalus tvarkyti, jos prašomas, apsiėmė kun. Leonardas Andriekus, OFM. Jam talkina dailininkai Viktoras Vizgirda, Aleksandra Kašubienė ir Telesforas Valius. Monografiją bus plačios apimties, anglų kalba ir pateiks kuo daugiausia spalvotų iliustracijų. Monografi jo s tikslas — pagerbti dail. Adomą Galdiką ir su jo kūryba supažindinti pasaulį.

Tautinės srovės veikėjams, Korp!

Neo-Lithuania filisteriams, Vilties Draugijos šimtininkams, ALEKSUI, BRONIUI ir KAZIUI SILIŪNAMS, bei jų šeimoms, brangiai motinai

ONAI SILIŪNIENEI

Lietuvoje mirus, reiškiamo gilią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

Mirus Lietuvoje jų motinai

ONAI SILIŪNIENEI,

mano geriems prieteliams ALEKSUI, KAZIUI, BRONIUI SILIŪNAMS ir jų artimiesiems reiškiau širdingą užuojautą

Jonas Našliūnas

METROPOLITAN OPEROS SOLISTĖS

LILIJOS ŠUKYTĖS KONCERTAS

I V Y K S

ORCHESTRA HALL,
220 South Michigan Ave., Chicagoje

1970 M. BALANDŽIO 5 D.,
SEKMADIENĮ, 7 VAL. VAKARE.

GEORGE POSELL — pianinu akompanuos

STANLEY RITCHIE — smuiku palydės
(Associate Concertmaster, Metropolitan Opera Orchestra)

Solistė LILIJŠ ŠUKYTĖ

Bilietai (kainos: 4, 5, 6, 7 ir 8 dol.) parduodami MARGINIUOSE, 2511 W. 69 St., tel. PR 84585 ir Lithuanian Foundation, 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, tel. 778-2858. Anksčiau nupirkti bilietai galioja.

Koncerto pelnas skiriamas lietuvių kalbos dėstymo įvedimui — University of Chicago — 1970 m. rudenį.

Rengia — LIETUVIŲ FONDAS

LILIJOS ŠUKYTĖS KONCERTAS

Š. m. balandžio 5 d., 7 val. p. p. Chicagoj, Orchestra Hall, įvyksta New Yorko Metropolitan Operos solistės Lilijos Šukytės koncertas. Koncerto pelnas skiriamas paremti lietuvių kalbos lektūros įvedimą Chicago Universitete. Dalyvaujami koncerte ne tik išgarsintos solistės Lilijos Šukytės dainos meną, bet kartu paremsime mūsų pastangas lietuvių stiprinti.

Bilietai gaunami: Marginiuose, 2511 W. 69th St., tel. 778-4585 ir Lietuvių Fonde, 6643 S. Maplewood Ave., telef. 778-2858.

• Lietuvių Fondo tradicinė vėjaus vakariinė su menine programa įvyksta š. m. balandžio mėn. 19 d., 3 val. vakaro Chicagoje, Personality Lodge banketų salėje, 4740 So. Cicero Ave.

Chicago ir apylinkių lietuvių ir organizacijos kviečiami vakariinės proga istoti i Lietuvių Fonda ir dalyvauti vakarieneje. Gali dalyvauti ir ne nariai. Jiems įėjimo auka \$10.00. Vakarienei užsiregistruoti reikia ne vėliau kaip iki š. m. balandžio mėn. 15 d. Registracijos bei informacijos reikalu kreiptis i LF būstinę, 6643 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, telef. 778-2852 arba pas vietos LF vėjaus komitetus bei įgaliotinius. (Sk)

NAUJI B. BUDRIŪNO MUZIKOS KŪRINIAI

Broniaus Budriūno kūrinams leisti fondo naujai išleisti muzikos veikalai — giesmės chorui: 1) "I šventąją Motiną" — St. ir Pr. Žukauskų lėšomis, 2) "Neapleisk Mūsų" ir 3) "Viešpaties Malda" — A. Budginienės lėšomis, 4) "Malda" — Pr. Baltakio lėšomis.

Solo dainos: 5) "Mieguzėlio Noriu" — E. ir J. Swetikų lėšomis, 6) "Išaus Pavasaris" — dr. J. Jurgilo lėšomis, ir Broniaus Budriūno daina "Rise My Ringing Word" veikalui "The Baltic Story" — Baltic Federation of Canada leidinys.

Šios gaidos gaunamos adresu: B. B. K. L. Fondas, 2620 Griffith Park Blvd., Los Angeles, Calif. 90039.

VENEZUELOS LIETUVIAI CHICAGOJE

Venezuelos Lietuvių draugijos Chicagoje, valdybos pirmininkas Kazys Ulevičius.

Chicagoje apsigyvenę iš Venezuelos atvykę lietuviai, apie 50 asmenų, buvo susirinkę Hollywoodo svėtainėje ir įsteigė Venezuelos lietuvių draugiją. Į valdybą išrinkti: pirm. Kazys Ulevičius, Genė Baradienė, Ona Bundelienė, Antanas Gegužis, Valerijonas Pocius, Aleksas Baradas ir Jurgis Žilinskas.

Šios draugijos tikslas bus palaikyti ryšį su Venezuelos lietuviais ir padėti, norintiems iš ten emigruoti, čia susirasti darbą ir butą.

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA stato G. Verdi pro-

logo ir 4 v. operą "Likimo galia". Premjera — 1970. 4. 18 d., 7:30 val. vak. Kiti spektakliai: 1970. 4. 19 d., 4 val. popiet, 1970. 4. 25 d., 7:30 val. vak. ir 1970. 4. 26 d., 2:30 val. popiet. Bilietai gaunami Marginiuose, 2511 West 69 St., Chicago. Darbo valandos: pirm., ketv. 9-8 val., antr., treč., penkt. ir šešt. 9-6 val., sekm. 10-1 val. Bilietus užsakant paštu siųsti čekį, nurodant datas ir kainas: Mr. Pr. Naris, 6538 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629. Bilietų kainos: Parteris — \$8.00, \$6.50, \$5.00; Balkonas — \$7.00, \$5.00, \$3.00. Premjerai bilietai vienu doleriu brangesni. Spektakliai vyksta Marijos A. M. auditorijoje, Chicagoje.

HELP WANTED MALE

WANTED IMMEDIATELY
1ST CLASS SKILLED
MOLD MAKERS
For Plastic Molds & Die Cast. Steady day work, & fringe benefits.
K - R MOLD INC.
17331 Dean, Detroit, Mich.
(313) 368-1665

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• Aidai Nr. 2 (1970 m. vasaris). Mėnesinis kultūros žurnalas. Redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122.

• Laiškai Lietuviams Nr. 2 (1970 m. vasaris). Religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Leidžia Tėvai Jėzuitai. Redaguoja Tėv. J. Vaišnys, S. J., 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636.

• Eglutė. Vasario mėn. numeris. Leidžia N. P. M. Seserys, Putnam, Ionn. Kaina metams 5 dol.

• "Pirmieji žingsniai", Kr. Donelaičio lit. mokyklos mokinių laikraštėlio nr. 3. Laikraštėlio 28 puslapius užpildo iliustracijomis ir rašiniais patys mokiniai.

• LITUANUS, Nr. 3 (1969). The Lithuanian Quarterly. Editors: Antanas Klimas, University of Rochester; Ignas K. Skrupstelis, University of S. Carolina, Columbia S. C. Editor Staff: Jonas Bagdonas, Managing Editor; Jonas Kučėnas, Business Manager; Zina Morkūnas, Technical Editor.

Metinė prenumerata \$5. Redakcijos ir administracijos adresas: Litanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690.

AUKOS DIRVAI

V. Kutkus, Detroit	2.00
V. Bankauskas, Chicago	2.00
J. Preibys, Detroit	2.00
J. Česėkas, Toronto	1.00
A. Plioplys, Toronto	1.00
J. Jurkus, Rochester	2.00
K. Černius, Chicago	2.00
P. Lanys, Elizabeth	5.00
V. Žebertavičius, Detroit	2.00
H. Mislauskas, Drexel	2.00
G. Dragūnas, Phila.	2.00
P. Kersis, Peninsula	2.00
Philadelphijos - Pietinės	
N.J. Jub. Metų k-tas ..	35.00
A. Rugys, Paterson	2.00
T. Palionis, Madison	5.00
F. Mackus, Cleveland	2.00
P. Mikšys, Cleveland	2.00
J. Taurvila, Gary	2.00
J. Žmuidzinai, L.A.	12.00
S. Ankudas, Baltimore	2.00
E. Augustaitis, Chicago	2.00
J. Nesavas, Detroit	2.00
B. Nemickas, Maspeth	7.00
A. Jonkutė, Chicago	2.00
V. Mislauskas, Elizabeth	5.00
V. Vijeikis, Chicago	25.00
J. Mačiulis, Cleveland	7.00
L. Kezenius, Cleveland	5.00
J. Petrauskas,	
St. Petersburg	2.00
S. Tallat-Kelpša,	
Baltimore	3.00
K. Bertulis, Chicago	2.00
A. Verbička, Chicago	2.00
B. Vasys, Cicero	2.00
F. Tallat-Kelpša, Chicago	3.00
J. Šidagis, Detroit	2.00
S. Petrulis, Omaha	2.00
A. Plepys, Warren	2.00
J. Lipnis, Cleveland	3.00
L. Almaris, Lockport	2.00

Visiems aukojusiems Dirva nuoširdžiai dėkoja.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS S-GOS

CHICAGOS SKYRIUS RENGIA

PAVASARIO BALIŲ,

š. m. balandžio mėn. 11 d.,

7:30 val. vak., šeštadienį,

DARIAUS-GIRĖNO SALEJE,

4416 So. Western Ave.

GROS KORP! NEO-LITHUANIA ORKESTRAS.

BUS MENINĖ PROGRAMĖLĖ. VEIKS BUFETAS.

Bilietų kainos su maistu: suaugusiems — \$5.00, studentams — \$4.00.

Skyriaus nariai ir visuomenė kviečiama šiame baliuje dalyvauti.

DĖL STALIUKŲ PRAŠOM KREIPTIS PAS
p. E. Matulienę, 2022 W. 51 St., Chicago, Ill.
60309, telef. PR 8-4236.